

ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY HORNÝ KRAMER 2020

NÁVRH - NOVÝ

OBJEDNÁVATEĽ: MČ BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, JUNÁCKA 1, 832 91 BRATISLAVA
SPRACOVATEĽ: APROX-SK s.r.o., TOMÁŠIKOVA 50E, 831 04 BRATISLAVA
DÁTUM SPRACOVANIA: OKTÓBER 2023
ZÁKAZKA ČÍSLO: 163/2020 – dodatok objednávka č. 0423/2023

A.1

SMERNÁ ČASŤ - TEXTOVÁ ČASŤ

OBSAH – SMERNÁ ČASŤ

A.1 TEXTOVÁ ČASŤ:

Identifikačné údaje

a. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

- a.1 Hlavné ciele a úlohy riešenia
- a.2 Základné údaje o podkladoch
- a.3 Zhodnotenie spracovanej a schválenej územno-plánovacej dokumentácie a územno-plánovacích podkladov

b. NÁVRH IEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY

- b.1 Vymedzenie hranice riešeného územia
- b.2 Opis riešeného územia
- b.3 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných časti územného plánu obce
- b.4 Vyhodnotenie limitov využitia územia
- b.5 Urbanistická koncepcia
- b.6 Kultúrne a historické hodnoty územia zóny
- b.7 Demografia a bytový fond
- b.8 Občianska vybavenosť
- b.9 Doprava
- b.10 Technická infraštruktúra
- b.11 Zásady ozelenenia územia
- b.12 Ochrana prírody
- b.13 Územný systém ekologickej stability (USES)
- b.14 Životné prostredie
- b.15 Nakladanie s odpadmi
- b.16 Tabuľky

B.1 GRAFICKÁ ČASŤ:

- 1. Návrh širších územných vzťahov M 1:5 000
- 1. Komplexný urbanistický návrh M 1:2 000
- 2. Návrh dopravy M 1:2 000
- 3. Návrh zásobovania vodou a odkanalizovanie M 1:2 000
- 4. Návrh zásobovania plynom a teplom M 1:2 000
- 5. Návrh zásobovania el. energiou a telekomunikácie M 1:2 000
- 6. Návrh zelene a prvkov ekologickej stability M 1:2 000

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Obstarávateľ:	Mestská časť Bratislava – Nové Mesto, Junácka 1, 832 91 Bratislava
Stupeň ÚPD:	ÚPN Z, Návrh - nový
Spracovateľ:	APROX - SK s.r.o., Tomášikova 50E, 831 04 Bratislava Ateliér: APROX architects, Arménska 1A, 821 06 Bratislava
Urbanizmus:	Ing. arch. Ľubomír Mezovský Ing. arch. Alžbeta Káčerová Ing.arch. Petra Zemanová Ing. arch. Vladimír Hrdý
Technická infraštruktúra:	ARC Plus s.r.o.
Životné prostredie, zeleň:	Ing. Katarína Staníková
Socioekonómia, demografia a bytový fond:	Ing. arch. Vladimír Hrdý
Doprava:	Ing. Dr. Milan Skýva – DIC s.r.o.
Zákazka č.:	163/2020 – dodatok objednávka č. 0423/2023
Dátum spracovania:	október 2023

a. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

a.1 Hlavné ciele a úlohy riešenia

Cieľom spracovania ÚPN Z - HORNÝ KRAMER 2020 je získať riešenie najvhodnejšieho možného priestorového usporiadania všetkých zložiek a funkcií, ktoré v danom priestore pôsobia a to na území, ktoré zaberá nielen vlastnú plochu riešeného územia ale aj okolitého územia, ako priestorovo ucelenú časť.

Na podklade výsledkov prieskumov a rozborov zóny a následného komplexného zhodnotenia územnotechnických, hospodárskych a sociálnych predpokladov a limitov využitia územia a z nich vyplývajúcich záverov sú **hlavné ciele zadané nasledovne:**

- zosúladiť rozvoj územia v kontexte širších vzťahov s koncepcnými dlhodobými zámermi mestskej časti a mesta a konkrétnymi aktivitami ako aj potrebu prispôsobenia týchto aktivít charakteru územia,
- zachovať a stabilizovať rezidenčný charakter zóny so zástavbou prevažne rodinnými domami,
- rešpektovať limity a regulatívy stanovené záväznej časti ÚPN hl. m. SR Bratislavy (2007) v znení zmien a doplnkov pre rozvojové plochy s ohľadom na charakter zástavby, morfológie terénu a možnosti napojenia na dopravnú a technickú infraštruktúru,
- v maximálnej miere prihliadať na krajinnoeekologické hľadiská pri umiestňovaní zástavby najmä medzi urbanizovaným územím mesta a prírodným prostredím,
- zosúladiť investičné zámery, hlavne v rozvojových plochách, a stanoviť limity využitia územia pre kvalitné obytné prostredie,
- stanoviť koncepciu dopravného a technického vybavenia územia vo vzťahu k existujúcim systémom dopravného a technického vybavenia a k potrebám rozvoja mestských systémov.
- zosúladiť individuálne a verejné záujmy v kontexte vymedzených vlastníckych vzťahov k pozemkom,
- formovať a skvalitniť verejné priestory, ekologizovať územia a prinavrátiť zeleň do verejných priestorov
- riešiť priestupnosť územia a bezkolízny vstup do Bratislavského lesoparku s dobudovaním nástupných miest,
- rešpektovať limity v území,
- definovať a posilniť centrálnu polohu a ťažiskové priestory v zóne, vrátane doplnenia potrebných zariadení občianskej vybavenosti.

Územný plán zóny je spracovaný v zmysle § 17 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku s rozsahom zodpovedajúcim § 12, § 13 a § 23 stavebného zákona a obsahom podľa § 13 vyhlášky MŕP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V rámci konkretizácie riešenia funkčného využitia a priestorového usporiadania územia je cieľom ÚPN Z - HORNÝ KRAMER 2020 dosiahnuť konsenzus priestorových daností v území a návrhu tak, aby bolo možné povoliť a koordinovať investičnú činnosť v území pri zohľadnení širších väzieb na bezprostredné i širšie okolie a ich danosti. Takto spracovaný ÚPN Z - HORNÝ KRAMER 2020 sa po prerokovaní a odsúhlasení stane účinným nástrojom pre usmerňovanie všetkej následnej investičnej činnosti v území.

a.2 Základné údaje o podkladoch

V zmysle platnej ÚPN hl. mesta SR Bratislavy z r. 2007 v znení zmien a doplnkov je riešené územie charakterizované týmito funkčnými kódmi :

- 101** - viacpodlažná zástavba obytného územia, stabilizované územia,
- 102** - málopodlažná zástavba obytného územia, stabilizované územia,
- S102** - málopodlažná zástavba obytného územia, rozvojové územia,
- 201**- občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu, stabilizované územia,
- 202** - občianska vybavenosť lokálneho významu, stabilizované územia,
- 601** - územia technickej vybavenosti – vodné hospodárstvo
- 603** - územia technickej vybavenosti – rezerva zariadení technickej infraštruktúry
- 1001** - územia prírodnej zelene – les, ostatné lesné pozemky, stabilizované územie
- 1110** - územia prírodnej zelene – parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy, stabilizované územie
- 1130** - územia mestskej zelene – ostatná ochranná a izolačná zeleň
- 1203** - územia poľnohospodárskej zelene a pôdy – záhrady, záhradkárske a chatové osady a lokality

Spracované súvisiace materiály viažuce sa k predmetu obstarávaného ÚPN Z sú nasledovné:

- Územný generel školstva hlavného mesta SR Bratislavy (odd. ÚG a GIS, 2014)
- Územný generel zdravotníctva hlavného mesta SR Bratislavy (2014)
- Územný generel sociálnej starostlivosti hl. m. SR Bratislavy (Magistrát hl. m. SR BA, 2014)
- Územný generel športu a rekreácie hlavného mesta SR Bratislavy (Form-Projekt 2009)
- Územný generel cestovného ruchu hlavného mesta SR Bratislavy (Jela s.r.o., 2009)
- Územný generel bývania hlavného mesta SR Bratislavy (2005)
- Aktualizácia územného generelu zásobovania vodou hl. m. SR Bratislavy (2009)
- Aktualizácia územného generelu odkanalizovania hl. m. SR Bratislavy (2009)
- Zhodnotenie a návrh riešenia prvkov tvorby krajiny pre návrh ÚPN (Petračovič 2003)
- Územný generel zelene mesta Bratislavy (H. Čechová a kol. 1999)
- Územný generel automobilovej dopravy a komunikačnej siete hl. m. SR Bratislavy (DIC, 1997, 1998),
- Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy (2015)
- Územný generel MHD v hl. m. SR Bratislavy (Dopravoprojekt, 1999),
- Aktualizácia územného generelu zásobovania plynom mesta Bratislavy (2001)
- Aktualizácia územného generelu zásobovania elektrickou energiou hl. m. SR Bratislavy (2001)
- Aktualizácia územného generelu telekomunikácií mesta Bratislavy (PROTEL, 1999)
- Konceptia rozvoja hl.m. SR Bratislavy v oblasti tepelnej energetiky. TEBODIN SLOVAKIA, 2007

- Energetická koncepcia Bratislavy. Katalóg opatrení. ALLPLAN Viedeň, 1996
- Aktualizácia územného generelu kolektorizácie hl. mesta Bratislavy (DANKO ,1997)
- Aktualizácia územného generelu vodných tokov a vodných plôch mesta Bratislavy (HYDROMEDIA, 1997)
- Ochrana hl. mesta Bratislavy pred veľkými vodami. Štúdia. HYDROCONSULT, 2001
- Krajinnookologické podmienky rozvoja Bratislavy, T. Hmčiarová a kol. – Veda, 2006
- Stratégia rozvoja hl. mesta SR Bratislavy, rok 1999
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hl. mesta SR Bratislavy na roky 2010 - 2020, (Academia Istropolitana Nova, rok 2010).
- Metodika dopravno - kapacitného posúdenia veľkých investičných projektov (Magistrát hl. mesta SR Bratislavy, Odd. dopravného plánovania a riadenia dopravy, r. 2009
- Metodika dopravno - kapacitného posudzovania vplyvov investičných projektov (máj 2014)
- Rozhodnutia o umiestnení stavby (právoplatné) a stavebné povolenia (právoplatné)
- ÚPN Z Horný Kramer, AUP Media s.r.o., 1996 - schválené
- ÚPN Z Horný Kramer, AUP Media s.r.o., 2009 – neschválené
- Aktualizácia územného generelu vodných tokov a protipovodňovej ochrany mesta, Bratislava 2022
- VZN hl. mesta SR Bratislavy č.3/2018 O starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, 2018
- Akčný plán adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (bod 8.1)
- Manuál verejných priestorov – princípy a štandardy, MIB 2021

a.3 Zhodnotenie spracovanej a schválenej územno-plánovacej dokumentácie a územno-plánovacích podkladov

Hlavný dôvod pre spracovanie ÚPN Z Horný Kramer 2020 je potreba ďalej rozpracovať a spodrobiť v mierke zóny riešenia obsiahnuté v ÚPN hlavného mesta SR Bratislavy, rok 2007 v znení neskorších zmien a doplnkov. ÚPN hlavného mesta nie je vzhľadom k mierke podrobnosti spracovania (M 1:10 000) postačujúcim podkladom pre podrobnejšie reguláciu územia z hľadiska funkčného a priestorového usporiadania územia.

V kontexte uvedeného sú ciele a úlohy pre riešenie ÚPN Z Horný Kramer 2020 vymedzené nasledovne:

Vytvorenie regulačného územnoplánovacieho nástroja na prehĺbenie a spodrobnenie koncepcie stanovenej v záväznej časti ÚPN hl. mesta SR Bratislavy, v znení neskorších zmien a doplnkov, vrátane definovania regulatívov funkčného a priestorového usporiadania vymedzených regulačných jednotiek/celkov územia a tým stanovenia podmienok pre konkrétne aktivity. (Konečné usporiadanie územia na lokálnej úrovni nie je totiž len otázkou technickou, ale podstatnú úlohu majú aspekty sociálne, ekologické, resp. dôležitú rolu musia zohrať aj aspekty etické a kultúrne, ktoré vyústia do politického rozhodnutia).

Na riešenie lokality bol spracovaný v roku 1996 ÚPN Z Horný Kramer (AUP Media s.r.o.) s termínom účinnosti 18.07.1997. Táto územno-plánovacia dokumentácia bola spracovaná ešte pred spracovaním ÚPN hl.m. SR Bratislavy, ktorý bol odsúhlasený 31.05.2007, ktorého záväzná časť nadobudla účinnosť 01.09.2007, a preto niektoré regulatívy v záväznej časti ÚPN Z Horný Kramer sú v kolízii s ÚPN hl.m. SR Bratislavy. Preto je potrebné tieto rozpory zosúladiť

a.4 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Zadanie pre spracovanie územného plánu zóny je vypracované v súlade s príslušnými ust. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhl. MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Návrh zadania bol prerokovaný s orgánmi územného plánovania, s dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy, so správcami verejného dopravného a verejného technického vybavenia, s dotknutými fyzickými a právnickými osobami. Na základe komplexného vyhodnotenia uplatnených stanovísk a pripomienok oslovených subjektov bol vypracovaný čistopis zadania, ktorý je podkladom na vypracovanie územnoplánovacieho podkladu – ÚPN Z Horný Kramer 2020. Zadanie schválil OKRESNÝ ÚRAD BRATISLAVA - odbor výstavby a bytovej politiky, list č. OU-BA-OVBP3-2022/026915 z dňa 01.02.2022 a Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava-Nové Mesto, Uznesenie č.36/21 z dňa 8.3.2022

b. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY

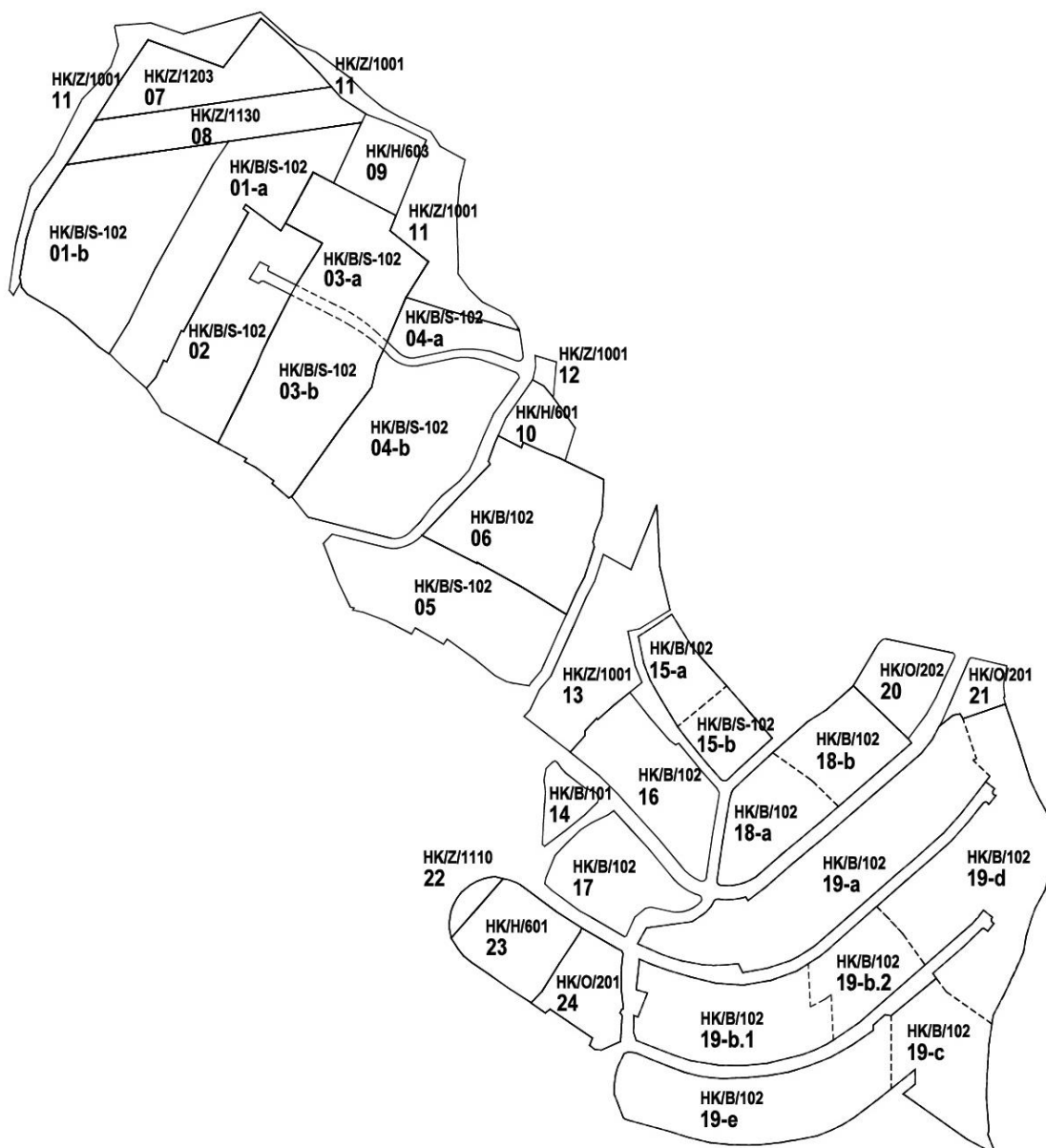
b.1 VYMEDZENIE HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie, ktoré je predmetom „Územného plánu zóny Horný-Kramer 2020“ sa nachádza na juhozápade Mestskej časti Bratislava Nové Mesto v k.ú. Vinohrady.

Celková výmera riešeného územia je 42 ha.

Hranice riešeného územia sú:

- SV a SZ hranicu - Bratislavský lesopark
- JZ hranica je tvorená komunikáciami: Stará Klenová po Vlársku, Vlárška po Magurskú, Na Revíne po Ambrova,
- južná hranica prechádza hornou časťou ulice Ambrova
- východnú hranicu tvorí - Cesta na Kamzík
- severná hranica vedie ul. Jeséniovou a Bárdošovou popri filmových ateliéroch

ČLEZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA ZÓNY HORNÝ KRAMER 2020, MČ NOVÉ MESTO

URBANISTICKÝ SEKTOR	URBANISTICKÝ BLOK	NÁZOV URBANISTICKÉHO BLOKU	VÝMERA (m ²)
HK/B/S-102	01-a	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ - SNEŽIENKOVÁ SEVER	17 847
	01-b	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ - SNEŽIENKOVÁ JUH	21 771
HK/B/S-102	2	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – BELIANSKA I.	15 960
HK/B/S-102	03-a	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – BELIANSKA II. SEVER	11 654
	03-b	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – BELIANSKA II. JUH	16 172
HK/B/S-102	04-a	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – KLZAVÁ SEVER	4 800
	04-b	BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – KLZAVÁ JUH	22 237
HK/B/S-102	5	BÝVANIE VLÁRSKA - KLZAVÁ	18 913
HK/B/102	6	BÝVANIE KLZAVÁ - MAGURSKÁ	16 958
HK/Z/1203	7	ZÁHRADKÁRSKA OSADA	10 487
HK/Z/1130	8	OCHRANNÁ ZELEŇ	10 000
HK/T/603	9	REZERVA ZARIADENÍ TI	5 090
HK/T/601	10	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	3 304
HK/Z/1001	11	LES MESTSKÁ HORA I.	17 420
HK/Z/1001	12	LES MESTSKÁ HORA II.	624
HK/Z/1001	13	LES MESTSKÁ HORA III.	13 298
HK/B/102	14	BÝVANIE NA REVÍNE - VLÁRSKA	2 570
HK/B/102	15-a	BÝVANIE BÁRDOŠOVA I.	4 820
HK/B/S-102	15-b	BÝVANIE BÁRDOŠOVA II.	4 456
HK/B/102	16	BÝVANIE VLÁRSKA - BÁRDOŠOVA I.	11 875
HK/B/102	17	BÝVANIE BÁRDOŠOVA - NA REVÍNE	9 597
HK/B/102	18-a	BÝVANIE VLÁRSKA - BÁRDOŠOVA II.	8 393
	18-b	BÝVANIE VLÁRSKA - BÁRDOŠOVA III.	7 715
HK/B/102	19-a	BÝVANIE VLÁRSKA - JÚLOVÁ	25 519
	19-b.1	BÝVANIE JÚLOVÁ - JÚNOVÁ	14 388
	19-b.2	REZIDENCIA JÚLOVÁ - JÚNOVÁ	7 547
	19-c	BÝVANIE JÚNOVÁ - CESTA NA KAMZÍK	10 803
	19-d	BÝVANIE JÚLOVÁ - CESTA NA KAMZÍK	23 952
	19-e	BÝVANIE JÚNOVÁ - AMBROVA	17 947
HK/O/202	20	MATERSKÁ ŠKOLKA KOLIBA	5 569
HK/O/201	21	SLAMENÁ BÚDA	2 420
HK/Z/1110	22	PARK NA REVÍNE	1 241
HK/T/601	23	VODOJEM NA REVÍNE	8 327
HK/O/201	24	SPOLOČNÁ NEMECKO -SLOVENSKÁ ŠKOLA	6 274
SPOLU (m²)			379 948
ULIČNÝ PRIESTOR (m²)			38 184
RIEŠENÉ ÚZEMIE (m²)			418 132

b.2 OPIS RIEŠENÉHO ÚZEMIA

b.2.1 Väzby na okolie

Riešené územie „Územného plánu zóny Horný-Kramer 2020“ sa nachádza v kontakte s ďalšími zónami, na ktoré sa spracovávajú ÚPN Z resp. mali by byť spracované: zóna Vlárská, zóna Na Revíne, zóna Kamenné sady zóna Krahulčia a zóna Koliba-Stráže. Väzby s týmito zónami sú zohľadnené v návrhu.

BRATISLAVA

Pri spracovaní územného plánu zóny ÚPN Z HORNÝ KRAMER 2020 sa snažíme zohľadniť širšie vzťahy v rámci Mestskej časti Bratislava Nové Mesto a v súlade s požiadavkami zhodnotiť jej potenciál v rámci centrálného územia Bratislavy ako hlavného mesta SR a k spádovému územiu Bratislavského regiónu.

Bratislava leží na križovatke najvýznamnejších európskych dopravných a polohových systémov v severo-južnom i východo-západnom smere v prepojení na Budapešť, Viedeň i Prahu. Dnešná Bratislava sa dynamicky rozvíja ako polyfunkčné centrum medzinárodného významu, s napĺňaním funkcií administratívno - správnych, finančno - obchodných, kultúrno-spoločenských, reprezentačných, vyplývajúcich najmä z postavenia ako hlavného mesta SR, s potenciálom lokalizácie významnej medzinárodnej organizácie vrátane organizácií EU.

Bratislava má celkovú rozlohu 367,6 km². Je členená do 5 obvodov, 17 mestských častí a 20 katastrálnych území s počtom cca 475.500 trvalo bývajúcich obyvateľov, avšak predpokladá sa, že tu žije až 630.000 obyvateľov. Na počte obyvateľstva Bratislava sa podieľa 8 % zo Slovenska. Na hospodársko-ekonomickej aktivite Slovenska z hľadiska hrubého domáceho produktu sa podieľa 23%, na HDP 24% a na medzisпотреbe 22,5%. Na hrubom domácom produkte v parite kúpnej sily sa podieľa 98% z priemeru európskej únie.

Bratislava je významným administratívnym, politickým a riadiacim centrom so sídlom prezidenta SR, zastupiteľského zboru NR SR i vlády SR s jednotlivými ministerstvami a finančnými inštitúciami. Plní funkciu hlavného mesta Slovenska a centra Bratislavského kraja.

b.2.2 Historický vývoj územia

Väzby riešeného územia Horný Kramer k mestu sú od prvopočiatkov vývoja určované jeho prírodnými danosťami. Morfológia terénu – údolná kotlina otvorená do Záhorskej nížiny umožňovala prepojenie na Záhorie a Moravu. Pôvodne táto cesta viedla cez dnešnú Hlbokú cestu, ul. Prokopa Veľkého, Patrónku a Dúbravskú cestu. Postupne na začiatku 20. storočia cesta Brnianska – Lamačská nadobudla na význame ako hlavné prepojenie na Záhorie. V roku 1847 bol postavený železničný most – Červený most na preklenutie Hornej Mlynskej doliny nad potokom Vydrica, tunel na trati Bratislava – Viedeň. Počas II. svetovej vojny bol zničený a po vojne nanovo postavený.

Územie riešeného územia Horný Kramer sa nachádza na južných, juhozápadných svahoch Malých Karpát, kde sa od stredoveku pestovalo hrozno. Táto lokalita využívala iba ako vinohrady až do 20-tych rokov 20. storočia, kedy začína výstavba rodinných domov v lokalite Dolný Kramer (dnešná lokalita vymedzená ulicami Opavská – Hrdličkova) a tiež na Kramároch v okolí dnešnej ulice Ďurgalova a na Patrónke.

Najväčší stavebný rozmach územie Kramárov zaznamenalo na konci 60-tych a začiatku 70-tych rokov, kedy dochádza hromadnej panelovej výstavbe obytných budov. V návaznosti na bytovú zástavbu pokračuje výstavba monofunkčných zdravotníckych areálov nemocníc, polikliník, výskumných ústavov. Územie je postupne dopĺňané aj zástavbou rodinnými domami. Táto výstavba pokračuje až do dnešných dní.

b.3.2 Funkčná a priestorová štruktúra

Riešené územie zóny Horný Kramer sa nachádza v JZ Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, je súčasťou urbanistického obvodu 030 – Kamzík, 036 – Belianska, 037 – Na Revíne. Povrch územia je svažité so spádom na JZ. Územie zóny Horný Kramer je dopravne napojené hlavne z cesty Stromová a cez komunikácie Bárdošova a Vlárška.

V súčasnosti môžeme charakterizovať riešené územie zóny Horný Kramer ako zónu prevažujúcej málopodlažnej bytovej zástavby RD, doplnenej bytovými domami a objektami lokálnej OV. Riešené územie zóny Horný Kramer je v západnej čiastočne severnej strane v priamom kontakte s lesnými plochami CHKO Malé Karpaty.

Charakteristika súčasného stavu

Riešené územie zóny Horný Kramer 2020 je rozdelené na 25 urbanistických sektorov (US), ktoré sú zhodné s funkčnými plochami určenými v zmysle platnej celomestskej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN hlavného mesta SR Bratislava (rok 2007) a jeho zmien a doplnkov. Jednotlivé urbanistické sektory sú, sa ďalej delia na 36 urbanistických blokov (UB) a časť verejné cesty oddeľujúce urbanistické bloky.

Časť riešeného územia na severozápadnom a západnom okraji je vymedzená hranicou lesa resp. CHKO a hranicou riešeného územia. V rámci tohto územia je umožnený turistický nástup do CHKO Malé Karpaty a rieši príjazd s osobitným povolením (len pre vlastníkov nehnuteľností) do severnej časti lokality Horný Kramer.

Časť riešeného územia v severozápadnej časti riešeného územia v ÚPN Z. Horný Kramer, kde ho oddeľuje údolie s komunikáciou Magurská. Pre zlepšenie dopravných prístupov do priestorov s možnosťami umiestnenia nových rodinných domov, je navrhnutá nová cesta **vo funkčnej úrovni D1** dĺžky cca 280m, napojená na jestvujúcu komunikáciu Kízavá. Na túto novú cestu budú napojené neverejné dopravné tlmené cesty v max dĺžke do 80m. Po dobudovaní nových ciest bude možná výstavba cca 50 nových RD.

Časť riešeného územia v juhovýchodnej časti riešeného územia v ÚPN Horný Kramer je ohraničená zo severozápadu komunikáciou Magurská. Hlavné prístupové komunikácie do tohto územia sú cez Vlársku ul. a Bárdošovej ul. z južnej strany od Stromovej a cez Bárdošovu od Jeséniovej na Kolibe. Komunikačná sieť v tejto časti je už stabilizovaná, okrem dlhodobého plánovaného a nerealizovaného prepojenia medzi Vlárskou a Kolibou (VPS) vo funkčnej triede C1 v kategórii MO 8,5/40 spolu s trolejbusovou traťou. Navrhuje sa predĺženie oboch jestvujúcich komunikácií s ukončením v obratisku v nezmenenom šírkovom usporiadaní realizovanom na jestvujúcich úsekoch týchto miestnych komunikácií. Po dobudovaní komunikácií bude možná výstavba cca 30 nových RD.

b.3 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

V zmysle platnej celomestskej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN hlavného mesta SR Bratislava (rok 2007) a jeho zmien a doplnkov je cca 90% riešeného územia vymedzené najmä pre funkčné využitie Málopodlažná zástavba obytného územia, funkčný kód 102.

Nachádza sa tu jeden areál/bytový dom viacpodlažnej zástavby obytného územia, funkčný kód 102 pri ul. Vlárská-Na Revíne. Ďalej sa tu nachádzajú dva areály občianskej vybavenosti celomestského a nadmestského významu, funkčný kód 201, (Spoločná nemecko-slovenská škola, objekt Slamená búda), jeden areál občianskej vybavenosti lokálneho významu, funkčný kód 201 je zastúpená MŠ na Bárdošovej ul.

Zvyšnú časť riešeného územia ÚPN Z Horný Kramer zaberajú podľa ÚPN hlavného mesta SR Bratislava (rok 2007) a jeho zmien a doplnkov :

- 1001 - územia prírodnej zelene – les, ostatné lesné pozemky, stabilizované územie
- 1110 - územia prírodnej zelene – parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy, stabilizované územie
- 1130 - územia mestskej zelene – ostatná ochranná a izolačná zeleň
- 1203 - územia poľnohospodárskej zelene a pôdy – záhrady, záhradkárske a chatové osady a lokality
- 601 - územia technickej vybavenosti – vodné hospodárstvo
- 603 - územia technickej vybavenosti – rezerva zariadení technickej infraštruktúry

Predĺženie Vlárskej ul. na Kolibu bolo stanovené podľa ÚPN hl. SR Bratislava (rok 2007), jeho zmien a doplnkov ako verejnoprospešná stavba D19. Predĺženie Vlárskej ul. na Kolibu je rozhodujúci návrh v dopravnom riešení tejto zóny. Dlhodobu sa navrhuje priame cestné prepojenie oblasti Kramárov. v smere Koliba s jej pripojením na Jeséniovu ul. Súčasťou tejto dopravnej trasy, celomestského významu, je aj predĺženie trolejbusovej trate po Vlárskej s jej pripojením na jestvujúcu trolejbusovú otočku na Jeséniovej ul.- Tu je v súčasnosti trolejbusová konečná zastávka trolejbusovej trati vedenej z centra mesta po Podkolibskej , Hlavnej a s obrátkom na Jeséniovej. Toto predĺženie a prepojenie Vlárskej na Kolibu umožní vytvorenie nového dopravného prístupu do celej oblasti Koliby, ako aj zokruhovanie trolejbusových liniek, čo zvýši flexibilitu trás MHD v tejto hornatej časti Bratislavy.

V rámci širších vzťahov, je v zmysle platnej celomestskej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN hlavného mesta SR Bratislava (rok 2007) a v znení platných zmien a doplnkov je v návrhu cestnej siete pre rok 2030 navrhnutá prestavba križovatky MÚK Patrónka (mimoúrovňová križovatka s podjazdom v smere Lamačská – Brnianska).

b.4 VYHODNOTENIE LIMITOV VYUŽITIA ÚZEMIA

Riešená lokalita je súčasťou MČ Bratislava Nové Mesto – v jej severozápadnej časti. Riešené územie, ktoré je predmetom „Územného plánu zóny Horný-Kramer“ sa nachádza na juhozápade Mestskej časti Bratislava Nové Mesto v k.ú. Vinohrady. Hranice riešeného územia tvorí zo SV a SZ Bratislavský lesopark, z je JZ hranica tvorená cestami: Stará Klenová po Vlársku, Vlárška po Magurskú, Na Revíne po Ambrova, južná hranica prechádza hornou časťou ulice Ambrova, východnú hranicu tvorí - Cesta na Kamzík a severná hranica vedie ul. Jeséniovou a Bárdošovou popri filmových ateliéroch. Celková výmera riešeného územia je 42 ha.

Riešené územie „Územného plánu zóny Horný-Kramer 2020“ sa nachádza v kontakte s ďalšími zónami na ktoré sa spracovávajú ÚPnZ resp. mali by byť spracované: zóna Vlárška, zóna Na Revíne, zóna Kamenné sady zóna Krahulčia a zóna Koliba-Stráže. Väzby s týmito zónami sú zohľadnené v návrhu.

b.13.1 Funkčná a prevádzková štruktúra zóny

Riešenú lokalitu zóny Horný-Kramer o výmere 42 ha, môžeme charakterizovať ako územie funkčne stabilizované, ktorého prevažnú časť tvoria pozemky pre málopodlažnú bytovú zástavbu, hlavne pozemky určené pre zástavbu RD. Nachádza sa na okraji zastavaného územia MČ Nové Mesto – časť Kramáre, zo severu je v priamom kontakte s lesnými plochami CHKO Malé Karpaty a z južnej strany je lokalita napojená na cestnú sieť zastavaného územia cestami Vlárška, Bárdošova – Na Revíne. V súčasnosti je prepojenie s lokalitou Koliba cez Bárdošovu ul. Nové prepojenie spolu s trolejbusovou traťou sa dlhodobo navrhuje cez Vlárskou na Jeséniovou vo funkčnej triede C1, v kategórii MO 8/40 ako verejno-prospešná stavba.

b.13.2 Hmotová štruktúra zóny

Hmotová štruktúra zóny je výškovo stabilizovaná, predpokladá len dobudovanie obslužných ciest a tým aj dostavbu voľných parciel:

- je potrebné dobudovať a zachovať jestvujúci charakter zástavby do 2 nadzemných podlaží v lokalitách jestvujúcich rodinných domov, prípadne do 4+1 nadzemných podlaží v hlavných rozvojových lokalitách
- dominanty je vhodné situovať len v priestoroch kompozičných uzlov pri zachovaní všetkých diaľkových pohľadov a kompozičných princípov

b.13.3 Intenzita využitia zóny

- pre intenzitu využitia zóny by mal byť limitujúci charakter okolitej zástavby, výškové zónovanie, situovanie statickej dopravy na riešenom pozemku a vhodné a kapacitné dopravné napojenie
- svetlotechnické a hygienické požiadavky sú tiež limitujúce pre intenzitu
- svahovitý charakter terénu, majetkoprávny stav a šírkové parametre prístupových ciest zástavby

b.13.4 Doprava a TI

Charakteristika a hlavné závady:

- Chýbajúce dopravné prepojenie medzi Kramármi, (Vlárška ul.) a Kolibou, ktoré je dlhodobo plánované, ale je nezrealizované. Toto prepojenie sa dlhodobo predpokladá medzi Vlárskou a Jeséniovou vo funkčnej triede C1, v kategórii MO 8/40 spolu s trolejbusovou traťou.
- Neprístupnosť vnútorných parciel v časti Horný Kramer – západ.
- Prerušené prístupové chodníky a príjazdové cesty k jednotlivým parcelám v časti Horný Kramer – západ.
- Prerušenia prístupových chodníkov.

b.13.5 Strety záujmov – limity

Pre rozhodovací proces sme vybrali nasledovné najvýznamnejšie limity a obmedzenia ukazovateľov abiotického a biotického komplexu:

1. Limity a obmedzenia vyplývajúce z požiadavky zabezpečenia funkčnosti a autoregulačných schopností systému ekostabilizačných plôch

a/ limitujúcim faktorom z hľadiska stavebnej činnosti je plošná ochrana ekostabilizačných jadier systému a líniových biokoridorov ako základných prvkov konektivity systému krajinnno-ekologickej významnosti vegetácie
b/ maximálna ochrana vegetácie a jej priestorového potenciálu pri realizovaní stavebnej činnosti za nasledovných odporúčaných podmienok:

- zastavenosť mestských blokov v sektoroch limitovať podľa charakteru bloku
- ochrana jestvujúcej drevinnej a krovinnej vegetácie pre budúce sadové úpravy
- c/ terénne úpravy a odkryvy pôdy robiť len v miestach, kde bude stáť stavba a prístupové cesty

- V prípade podpory výsadby zelene zákon o dráhach č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je podľa §4 v obvode dráhy zakázané vysádzať stromy a kry a podľa §6 „ Vlastníci a užívatelia nehnuteľností a správcovia vodných tokov a odkrytých podzemných vôd v ochrannom pásme dráhy sú povinní udržiavať pozemky a stromy a kry na nich, skládky, stavby, mostné piliere a iné konštrukcie a vzdušné vedenia v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby neohrozili prevádzku dráhy a jej súčastí, ani neobmedzili bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe. Vysádzať a pestovať stromy a kry s výškou presahujúcou tri metre možno v ochrannom pásme dráhy len vtedy, ak je zabezpečené, že pri páde nemôžu poškodiť súčasti dráhy.“ (ŽSR)

2. Limity a obmedzenia v širšom území vyplývajúce z ukazovateľov abiotického charakteru

- obmedzením stavebnej činnosti je celkový charakter reliéfu (údolie a vyvýšenina), ako aj mikro a mezofomy reliéfu (terénne hrany, údolné polohy, atď.), ktorý je nositeľom a diferenciacným faktorom ostatných charakteristických vlastností územia (vegetácia, pôdy, mikroklima a mezoklima, krajinnno-percepčné kvality územia atď.).
- limitujúcim a determinujúcim faktorom využitia územia sú aj dominantné polohy územia vytvárajúce panorámu horizontu a dominantné pohľadové hrany a smery, ktoré určujú polohy lokalít v území s vysokým nárokom na posudzovanie účinku novej zástavby v území
- limitujúcim faktorom je tiež súčasný majetkoprávny stav v území, ktorý je určujúci pri etapizácii výstavby
- Inžiniersko-geologické a hydrogeologické pomery v lokalite

3. Limity a obmedzenia vyplývajúce z požiadavky hygieny životného prostredia

- hluková záťaž územia v blízkosti cesty Limbová resp. Brnianska limituje zástavbu. Je vhodné dispozíciu bytových častí objektov orientovať smerom od cesty, rešpektovať potrebnú šírku hygienického ochranného pásma. V administratívnych priestoroch je potrebné riešiť nadmernú hlukovú záťaž stavebnými opatreniami.
- miesta výstavby pozdĺž železničnej trate nachádzajúce sa v ochrannom pásme dráhy, prípadne v blízkosti dráhy, môžu byť ohrozené negatívnymi vplyvmi a obmedzeniami (hluk, vibrácie, vplyv prevádzky trakcie) spôsobenými bežnou železničnou prevádzkou. To znamená že súčasťou akejkoľvek výstavby v blízkosti železničnej trate, prípadne v ochrannom pásme dráhy, musia byť navrhnuté aj opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií v zmysle zákona č 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. na navrhovanú výstavbu. Pri navrhovaní týchto opatrení je potrebné vychádzať z maximálnej prevádzkovej kapacity železničnej trate. Náklady na realizáciu týchto opatrení hradí investor navrhovanej výstavby, a to aj v prípade, že predmetné opatrenia budú musieť byť vykonané priamo na zariadeniach železničnej trate.

4. Limity a obmedzenia vyplývajúce z krajinnno-percepčných hodnôt územia

Pri realizovanej stavebnej činnosti odporúčame zachovať nasledovné:

- stavbu v území umiestniť tak, aby nenarušovala kvalitu výhľadov a dominantných polôh
- zachovať maximálnu podlažnosť stavieb v dominantných polohách

5. Limity a obmedzenia vyplývajúce limitov dopravy a inžinierskych sietí

- líniové a bodové dopravné závady – v severozápadnej časti riešeného územia vzhľadom na svahovitý charakter terénu, majetkoprávny stav v lokalite je potrebné prehodnotiť trasovanie a šírkové parametre prístupových komunikácií pre zástavbu RD
- riešeným územím prechádzajú inžinierske siete vyššieho rádu, ktoré svojimi ochrannými pásmami limitujú možnú navrhovanú zástavbu – vzdušné vedenie VN
- v rámci riešenia širších vzťahov GR ŽSR žiada rezervovať územie pre:
 - a. novú trať v tuneli v úseku ŽST Bratislava-Lamač — Odbočka Vinohrady — ŽST Bratislava-Vajnory pre nákladnú železničnú dopravu, obchádzajúcu ŽST Bratislava hlavná stanica, v súlade s ÚP hlavného mesta SR Bratislavy a s ÚP BSK,
 - b. trasu vysokorýchlostnej trate v katastrálnom území Vinohrady v súlade s ÚP BSK a s pripravovanou štúdiou uskutočniteľnosti „Národná štúdia uskutočniteľnosti vysokorýchlostnej trate prepojenia krajín V4“.
- Všetky jestvujúce úrovňové kríženia komunikácií so železničnou traťou je potrebné v územnom pláne navrhnuť ako mimoúrovňové.

6. Limity a obmedzenia vyplývajúce zo schváleného ÚPNZ Horný Kramer, 1996

V súlade s návrhom ÚPNZ Horný Kramer, 1996 ktorý bol schválený v 1997 boli vymedzené tieto verejnoprospešné stavby:

Verejné cesty a stavby pre dopravu

- 8.1.1 - výstavba predĺženia Vlárskej ulice od cestného premostenia nad Magurskou ul. Po zaústenie na Jeséniovu ul.
- 8.1.2 – rekonštrukcia Klenovej ul. V úseku od NOÚ po hranicu lesoparku
- 8.1.3 – rekonštrukcia Magurskej ul. A výstavba obrátiska na jej ukončení pri hranici lesoparku
- 8.1.4 – výstavba obslužných (ukľudnených) ciest A 1-16
- 8.1.5 – výstavba peších ciest (terénnych schodov) prepájajúcich po spádnicí obslužné cesty
- 8.1.6 – výstavba predĺženia Júlovej ul.
- 8.1.7 – rekonštrukcia Bárdošovej ul. V úseku medzi ul. Na Revíne a Jeséniovou ul.
- 8.1.8 – výstavba predĺženia Ambrovej a Dérerovej ul.
- 8.1.9 – výstavba obslužných (ukľudnených) ciest B 1-5
- 8.1.10 - výstavba peších ciest, prepájajúcich obslužné cesty B 1-5
- 8.1.11 - rekonštrukcia a dobudovanie Cesty na Kamzík
- 8.1.12 – výstavba hromadných garáží na Rozvodnej ul.

Inžinierske siete a objekty

Zásobovanie vodou

- 8.2.1 – výstavba ATS s pružnou reguláciou otáčok v areáli vodojemu Kramáre II
- 8.2.2 – výstavba zásobnej siete z ATS v profiloch DN150 a DN100 v sektore A
- 8.2.3 – rozšírenie vodojemu Koliba I a vybudovanie čerpacej stanice pri vodojeme Vtáčnik
- 8.2.4 – rozšírenie a zokruhovanie zásobnej vodovodnej siete profiloch DN150 a DN100 v sektore B

Odkanalizovanie

- 8.2.5 – výstavba sústavy nových uličných stok jednotnej sústavy DN300 v povodí zberača A
- 8.2.6 – rekonštrukcia horného úseku zberača A pozdĺž areálu filmov. ateliérov z priemeru DN300 na DN500

- 8.2.7 – výstavba zberača B II-1 v profile Cesty na Kamzík v dimenzii DN300-600
- 8.2.8 – výstavba prítokového zberača DN300-400 od Jeséniovej ul. Cez predĺženie Vlárskej ul. Po križovatku s Bárdošovou ul. A Ďalej cez Júnovú a júlovú ul. K zberaču B II-1
- 8.2.9 – nová uličná stoková sieť v povodí zberača A II v trasách obslužných ciest
- 8.2.10 – výstavba zbernej stoky DN300-600 v trase Klenovej ul. po jestvujúce stoky v trase Vlárskej ul.
- 8.2.11 – rekonštrukcia stoky vo Vlárskej ul. na profil DN400-600 až po Stromovú ul.
- 8.2.12 – výstavba predĺženia zberača A II v profile DN400 po horné ukončenie Magurskej ul.
- 8.2.13 – biotechnická regenerácia koryta potoka pri Magurskej ul. a pri Ceste na Kamzík, oddeliť ich koryto od kanalizácie

Zásobovanie elektrickou energiou

- 8.2.14 – výstavba dvoch trafostaníc TS1, TS2

Zásobovanie plynom

- 8.2.15 – rekonštrukcia a dobudovanie STL plynovodnej siete v telesách ciest

Telekomunikácie

- 8.2.16 – vybudovanie prípojných káblov z jestvujúcej ATÚ 37, dekády

7. Limity a obmedzenia vyplývajúce z platného ÚPN hl. m. Bratislavy 2007

V zmysle platného ÚPN hl. mesta SR Bratislavy z r. 2007 v znení platných zmien a doplnkov v riešenom území zóny Horný Kramer boli stanovené tieto VPS :

D19 - Vlárska ul. - predĺženie po Kolibu

D56 - výstavba trolejbusových tratí - Vlárska

D59 - železničná trať pre nákladnú dopravu (tunel) v úseku ŽST Bratislava Lamač - odbočka Vinohrady

K1 - dobudovanie a rekonštrukcia kanalizačného systému zberača a; predĺženie AII.

VT 2- dobudovanie systému záchytných priekop na ochranu zástavby pred prívalovými vodami zo svahov

E15 - transformovňa TR 110/22 kV Kramáre a vedenia 2x110 kV na pripojenie do sústavy VVN

ZaD č.2:

D72 - technická základňa doplnkového systému MHD - meniareň Koliba

b.5 URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO A FUNKČNÉHO USPORIADANIA

V zmysle požiadaviek Zadania ÚPN Z HORNÝ KRAMER 2020 sú rešpektované požiadavky na konkrétne riešenie jednotlivých funkčných zložiek na podklade zhodnotenia prieskumov a rozborov a limitov územia:

V rámci Urbanistickej koncepcie

V rámci Urbanistickej koncepcie je zohľadnený harmonický trvalo udržateľný rozvoj, zámerná a cieľavedomá optimalizácia vzťahov v priestore, zachovanie a podpora identity prostredia a obyvateľov v ňom. To je zároveň aj základná filozofia, s ktorou je potrebné pristupovať k spracovaniu urbanistického návrhu územného plánu zóny.

Medzi všeobecne platné ciele, stanovené územným plánom zóny patria v danom kontexte najmä tieto:

- účelné, čo najoptimálnejšie využitie územia stanovením funkčného využitia a hmotovo – priestorového usporiadania vo vymedzených celkoch/lokalitách územia,
- eliminácia, (resp. návrh na odstránenie) funkčných a priestorových disproporcií,
- ochrana prírodného prostredia,
- koordinácia záujmov v území,
- uplatnenie predstáv v územných opatreniach - manažment územia,
- aktivizácia identity občanov s bydliskom, získanie ich záujmu na harmonickom rozvoji územia,

Požiadavky a podmienky pre urbanistické a funkčné riešenie ÚPN Z akceptujú:

- regulatívy funkčného využitia a priestorového usporiadania stanovené v záväznej časti vyššej Územno – plánovacej dokumentácie – ÚPN hl. mesta SR Bratislavy 2007, v znení platných zmien a doplnkov,
- ťažiskové polohy v predmetnom území, zaťaženosť, ekonomickú efektívnosť, využiteľnosť riešeného územia so zreteľom, aby budúca urbanizácia, resp. nové aktivity v území neúmerne nezaťažili existujúce kontaktné plochy územia,
- v rámci jednotlivých funkčných plôch sú v ÚPN Z zadefinované celky, v ktorých je stanovená podrobnejšia regulácia funkčného využitia plôch a pozemkov spôsobom určenia prevládajúcich, prípustných, prípustných v obmedzenom rozsahu a neprípustných funkcií a zásahov, diferencovane na podklade konkrétnych podmienok jednotlivých celkov/lokalít v území,

Pri regulácii územia sú určené hlavne tieto regulatívy a zastavovacie podmienky:

Zastavovacie podmienky - vymedzenie zastaviteľných plôch (priestorové usporiadanie stanovené spôsobom zástavby a intenzity využitia jednotlivých celkov územia - hlavne stanovením uličnej stavebnej čiary zadnej stavebnej čiary, nezastaviteľného územia, vrátane stanovenia minimálnych výmer pozemkov pre konkrétne typologické druhy stavieb a celky):

- Intenzita zástavby – indexy zastavanosti, podlažných plôch a stavebného objemu, maximálna výška rímsy, minimálny index zelene
- Základné regulatívy dopravného napojenia pozemkov a odporúčané polohy vstupov a vjazdov do objektov,
- Základné regulatívy nevyhnutnej technickej infraštruktúry novej zástavby, vrátane potrebných kapacít jednotlivých sietí TI,
- v návrhu funkčného využitia územia je potrebné zohľadniť limity územia, najmä ochranné pásma komunikačných koridorov a ostatných koridorov technickej infraštruktúry, prvky ekologickej stability, podmienky ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva,
- vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby

Riešené územie zóny Horný Kramer sa nachádza na juhozápadnom okraji MČ Nové Mesto, je spojovacím, prechodným článkom medzi centrom mesta a severozápadným rozvojovým smerom Bratislavy.

V riešení zapojenia dotknutého územia do širších územných väzieb riešitelia vychádzali z celomestských dokumentácií a podkladov, zohľadnili a preukázali väzby na funkčné a priestorové usporiadanie územia, jestvujúce a navrhované dopravné vybavenie územia vyšších rádov, perspektívne dopravné stavby v kontaktných polohách, jestvujúce a navrhované technické vybavenie územia vyšších rádov a navrhované prvky RÚSES.

b.5.1 Historický vývoj územia

Väzby riešeného územia Horný Kramer k mestu sú od prvopočiatkov vývoja určované jeho prírodnými danosťami. Morfológia terénu – údolná kotlina otvorená do Záhorskej nížiny umožňovala prepojenie na Záhorie a Moravu. Pôvodne táto komunikácia viedla cez dnešnú Hlbokú cestu, ul. Prokopa Veľkého, Patrónku a Dúbravskú cestu. Postupne na začiatku 20. storočia komunikácia Brnianska – Lamačská nadobudla na význame ako hlavné prepojenie na Záhorie. V roku 1847 bol postavený železničný most – Červený most na prekľutí Hornéj Mlynskej doliny nad potokom Vydrica, tunel na trati Bratislava – Viedeň. Počas II. svetovej vojny bol zničený a po vojne nanovo postavený.

Územie riešeného územia Horný Kramer sa nachádza na južných, juhozápadných svahoch Malých Karpát, kde sa od stredoveku pestovalo hrozno. Táto lokalita využívala iba ako vinohrady až do 20-tych rokov 20. storočia, kedy začína výstavba rodinných domov v lokalite Dolný Kramer (dnešná lokalita vymedzená ulicami Opavská – Hrdličkova) a tiež na Kramároch v okolí dnešnej ulice Ďurgalova a na Patrónke.

Najväčší stavebný rozmach územie Kramárov zaznamenalo na konci 60-tych a začiatku 70-tych rokov, kedy dochádza hromadnej panelovej výstavbe obytných budov a rodinných domov. V náväznosti na bytovú zástavbu pokračuje výstavba monofunkčných zdravotníckych areálov nemocníc, polikliník, výskumných ústavov. Táto výstavba pokračuje až do dnešných dní.

b.5.2 Funkčná a priestorová štruktúra

Riešené územie zóny Horný Kramer sa nachádza v JZ Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Povrch riešeného územia je svažité so spádom na JZ. Územie zóny Horný Kramer je dopravné napojené hlavne z komunikácie Stromová a cez komunikácie Bárdošova a Vlárka.

V súčasnosti môžeme charakterizovať riešené územie zóny Horný Kramer ako zónu prevažujúcej malopodlažnej bytovej zástavby RD, doplnenej bytovými domami a objektami lokálnej OV. Riešené územie zóny Horný Kramer je v západnej čiastočne severnej strane v priamom v kontakte s lesnými plochami CHKO Malé Karpaty.

Celková plocha (m2)	17 847
---------------------	--------

Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 637
--------------------------------	-------

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza v severozápadnej časti riešeného územia HK, ktorá je z juhozápadu ohraničená Klenovou ulicou, zo severu ochranným pásmom VN, v severovýchodnej časti susedí s urbanistickým blokom, ktorý je určený ako rezerva pre vybudovanie zariadení TI, zo severozápadu susedí s urbanistickým blokom určeným na zástavbu rodinnými domami a z juhovýchodu s urbanistickým blokom HK/B/S-102/02

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je čiastočne zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov a čiastočne v severnej časti záhradnými chatami.

V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 3-4 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

Celková plocha (m2)	21 771
---------------------	--------

Zastavaná plocha objektmi (m2)	3 913
--------------------------------	-------

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severozápadnej časti riešeného územia, ktorá je z juhu a západu ohraničená cestou Klenová a zo severu ochranným pásmom VN. V juhovýchodnej časti susedí s mestským blokom určeným na zástavbu rodinnými domami.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch RD.

V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 5-6 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

Celková plocha (m2)	15 960
Zastavaná plocha objektmi (m2)	560

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severozápadnej časti riešeného územia, z juhu ohraničený cestou Stará Klenová, zo západu pozemkami RD na ulici Stará Klenová, zo severu pozemkami RD a z východu cestou Belianska.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je prevažne nezastavaný z dôvodu chránených záhrad, ktoré boli v minulosti definované pôvodnou urbanistickou zónou v tomto území. Zástavba sa nachádza na juhu pri ceste Stará Klenová. Jedná sa o rodinný dom.

V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 11-12 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

Celková plocha (m2)	11 654
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1 563

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severovýchodnej časti riešeného územia, zo severu a východu je ohraničený hranicou lesa a zo severu susedí s mestským blokom, ktorý je určený ako rezerva pre vybudovanie zariadení TI. Z juhozápadu je ohraničený navrhovanou cestou kolmou na Kízavú ulicu, z východu pozemkami RD a zo západu je ohraničená cestou Belianska.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný čiastočne chatami a čiastočne samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie pre RD je zabezpečené na vlastných pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený mestský blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 5-6RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/S-102/03-b**BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – BELIANSKA II. JUH**

Celková plocha (m2)	16 172
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1013

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, zo severovýchodu a je ohraničený navrhovanou obslužnou cestou kolmou na Kízávú ulicu. Zo západu je ohraničený cestou Belianska a z východu susedí s nezastavanými pozemkami urbanistického bloku určeným na výstavbu RD a z juhozápadu komunikáciou Stará Klenová.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je miestami zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými objektami chat alebo objektami na bývanie.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne je tento urbanistický blok v reštrukturalizácii. Vybudovaním novej cesty po vrstevnici svahu bude možné sprístupniť urbanistický blok do hĺbky. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 9-10 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/S-102/04-a**BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – KÍZAVÁ SEVER**

Celková plocha (m2)	4 800
Zastavaná plocha objektmi (m2)	910

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severovýchodnej časti riešeného územia HK, zo severu je ohraničený hranicou lesa a z juhu navrhovanou obslužnou cestou kolmou na Kízávú ulicu. Z východu je ohraničený cestou Kízává, zo západu pozemkami mestského bloku určeného na výstavbu RD.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch RD.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z. V ochrannom pásme lesa je výstavba podmienená záväzným stanoviskom orgánu št. správy les. hospodárstva.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/S-102/04-b**BÝVANIE STARÁ KLENOVÁ – KÍZAVÁ JUH**

Celková plocha (m2)	22 237
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 897

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, zo severu je ohraničený navrhovanou obslužnou cestou kolmou na Kízavú ulicu. Z východu je ohraničený cestou Kízavá, zo západu nezastavanými pozemkami bloku určeného na výstavbu RD, z juhozápadu komunikáciou Stará Klenová.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný len pozdĺž Kízavej ulice samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch RD. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne je tento mestský blok v reštrukturalizácii, vybudovaním novej cesty po vrstevnici svahu bude možné sprístupniť urbanistický blok do hĺbky. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 8-9 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/S-102/05**BÝVANIE VLÁRSKA - KÍZAVÁ**

Celková plocha (m2)	18 913
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 478

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, z juhu je ohraničený cestou Vlárška, z východu je ohraničený cestou Magurská, zo západu je ohraničený cestou Kízavá a zo severu pozemkami RD.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch RD. V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Málopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD, RCH, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je tu možnosť dostavby cca 6-7 RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/06**BÝVANIE KLZAVÁ - MAGURSKÁ**

Celková plocha (m2)	16 958
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 580

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, z juhu je ohraničený pozemkami RD, z východu je ohraničený cestou Magurská, zo západu je ohraničený cestou Klzavá a zo severu areálom vodojemu a hranicou lesa.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch RD.

V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok v podstate za stabilizovaný. Na ostatných pozemkoch sa uvažuje len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou RD,RCH, prípadne rekonštrukciou jestvujúcich RD v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/Z/1203/07**ZÁHRADKÁRSKA OSADA**

Celková plocha (m2)	10 487
Zastavaná plocha objektmi (m2)	852

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severnej časti riešeného územia, zo severovýchodu a severozápadu je v kontakte s hranicou lesa a s hranicou intravilánu, z juhu susedí s ochranným pásmom 22 kV a 2 x 110kV nadzemné vedenia.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov a rekreačnými chatami. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. Blok je v hornej časti prístupný len nespevnenou cestou, ktorá sa nachádza v lese. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia poľnohospodárskej zelene a pôdy – záhrady, záhradkárske a chatové osady a lokality, kód 1203– stabilizované územie**

Zásady riešenia:

Stavebne je tento urbanistický blok určený pre záhrady s možnosťou výstavby záhradných chatiek určených na rekreačné účely. V ochrannom pásme VN je možné zriadiť len prístupové, prípadne obslužné cesty, s vylúčením parkovania. Plochu vymedzenú ochranným pásmom VN je možné využívať ako záhrady rekreačných objektov. V priestore pod vedením a v priestore s presahom na každú stranu vedenia 5m od krajných vodičov je možné vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou nepresahujúcou 3m.

Celková plocha (m2)	10 000
Zastavaná plocha objektmi (m2)	659

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severnej časti riešeného územia, zo severu je ohraničené záhradkárskou osadou, zo západu a východu hranicou lesného masívu a z juhu susedí s pozemkami RD.

Charakteristika súčasného stavu:

Napriek tomu, že v ochrannom pásme 22 kV a 2 x 110kV nadzemného vedenia je zakázaná výstavba, nachádzajú sa tu rodinné domy a záhradné domčeky. V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia mestskej zelene – ostatná ochranná a izolačná zeleň, kód 1130 - stabilizované územie**

Zásady riešenia:

Táto funkčná plocha je vymedzená ochranným pásmom 22 kV a 2 x 110kV pre nadzemné elektroenergetických zariadenia. Je tu zakázaná výstavba nadzemných objektov nesúvisiacich s energetikou. V ochrannom pásme je možné zriadiť len prístupové, prípadne obslužné cesty, s vylúčením parkovania. Plochu vymedzenú ochranným pásmom je možné využívať ako záhrady rodinných domov resp. rekreačných objektov. V priestore pod vedením a v priestore s presahom na každú stranu vedenia 5m od krajných vodičov je možné vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou nepresahujúcou 3m.

Celková plocha (m2)	5 090
Zastavaná plocha objektmi (m2)	275

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v severovýchodnej časti riešeného územia, v kontakte s hranicou lesa a ochranného pásma VN. Zo západu a z juhu susedí s pozemkami RD.

Charakteristika súčasného stavu:

Urbanistický blok je riedko zastavaný záhradnými domčekmi a je určený ÚP Bratislavy ako rezerva pre vybudovanie rozvodne. V návrhu ÚP hl. m. SR BA, zmeny a doplnky 04 bol návrh (neschválený) na presunutie rezervy mimo intravilánu pod ochranné pásmo. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Územia technickej vybavenosti – rezerva zariadení technickej infraštruktúry, kód 603, rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Územnú rezervu zariadení technickej infraštruktúry je potrebné rešpektovať. Na tomto území nie je prípustná výstavba objektov okrem stavieb, zariadení a vedení technickej vybavenosti energetických systémov.

URBANISTICKÝ BLOK HK/T/601/10**VODNÉ HOSPODÁRSTVO**

Celková plocha (m2)	3 304
Zastavaná plocha objektmi (m2)	244

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, z juhu je ohraničený pozemkami RD, zo západu je ohraničený cestou Kízává a zo severu a východu hranicou lesa.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je využitý pre zariadenia vodného hospodárstva – vodojem.
V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Územia technickej vybavenosti – vodné hospodárstvo kód 601 - stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Uvažuje sa len dostavbou, prestavbou, prípadne rekonštrukciou jestvujúceho objektu v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ.

URBANISTICKÝ BLOK HK/Z/1001/11**LES MESTSKÁ HORA I.**

Celková plocha (m2)	17 420
Zastavaná plocha objektmi (m2)	0,0

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v a severozápadnej časti riešeného územia, zo západu a severu je ohraničený hranicou riešeného územia, juhovýchodu pozemkami RD, z juhu záhradkárskou osadou a ochranným pásmom VN. A z východu lesnou cestou.

Charakteristika súčasného stavu:

Územie tohto bloku sa nachádza v chránenom území CHKO Malé Karpaty, ktorého hranica tvorí juhovýchodnú a južnú hranicu urbanistického bloku. Územie je nezastavané, nachádza sa v extraviláne mestskej časti. V kontakte urbanistického bloku s lesom sa nachádzajú prístupové (spevnené, nespevnené) lesné cesty, ktoré sprístupňujú severnú časť lokality.
V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Územia prírodnej zelene – les, ostatné lesné pozemky, kód 1001 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne nedochádza k zásahom do tohto bloku. V návrhu ÚPNZ uvažujeme zachovať na hranici tohto bloku prevažne nespevnené prístupové cesty s osobitným povolením pre automobily, umožňujúce prístup k pozemkom v severnej časti tejto lokality.

URBANISTICKÝ BLOK HK/Z/1001/12**LES MESTSKÁ HORA II.**

Celková plocha (m2)	624
Zastavaná plocha objektmi (m2)	0,0

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa na hranici vo východnej časti riešeného územia, zo severu a východu a severu je ohraničený hranicou riešeného územia, zo západu cestou Kízavá z juhu areálom vodojemu.

Charakteristika súčasného stavu:

Územie tohto bloku sa nachádza za hranicou lesa, hranica ktorého tvorí juhozápadnú hranicu bloku, v chránenom území CHKO Malé Karpaty, Územie je nezastavané, nachádza sa v intraviláne mestskej časti.

V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia prírodnej zelene – les, ostatné lesné pozemky, kód 1001 – stabilizované územie**

Zásady riešenia:

Stavebne nedochádza k zásahom do tohto bloku.

URBANISTICKÝ BLOK HK/Z/1001/13**LES MESTSKÁ HORA III.**

Celková plocha (m2)	13 298
Zastavaná plocha objektmi (m2)	0,0

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia. Zo západu je ohraničený cestou Magurská, z juhu cestou Vlárská a hranicou riešeného územia, z východu pozemkami RD, zo severu hranicou riešeného územia resp. intravilánu.

Charakteristika súčasného stavu:

Územie tohto bloku sa nachádza za hranicou lesa, hranica ktorého tvorí západnú a juhovýchodnú hranicu urbanistického bloku, v chránenom území CHKO Malé Karpaty. Územie je nezastavané, nachádza sa v intraviláne mestskej časti.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia prírodnej zelene – les, ostatné lesné pozemky, kód 1001 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne nedochádza k zásahom do tohto bloku. Územím lesa prechádza peší chodník, ktorý zostane v návrhu ÚPN-Z zachovaný

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/14**BÝVANIE NA REVÍNE - VLÁRSKA**

Celková plocha (m2)	2 570
Zastavaná plocha objektmi (m2)	960

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia. Z juhu je ohraničený pozemkami RD, zo západu je v kontakte s hranicou riešeného územia zóny, zo severu s cestou Vlárška a z východu s prepojujovou časťou cesty Na Revíne.

Charakteristika súčasného stavu:

V tomto urbanistickom bloku je zrealizovaný 5-7 podlažný bytový dom s polyfunkciou. V platnom ÚPN hl.m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie - Viacpodlažná zástavba obytného územia, kód 101 - stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Uvažuje sa len o dostavbe, prestavbe, prípadne rekonštrukcii existujúceho objektu v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/15-a**BÝVANIE BÁRDOŠOVA I.**

Celková plocha (m2)	4 820
Zastavaná plocha objektmi (m2)	752

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, z juhozápadu je ohraničený cestou Bárdošova a zo severozápadu hranicou lesa, z juhovýchodu a severovýchodu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný. Uvažuje sa len o nadstavbe, dostavbe, prestavbe, rekonštrukcii prípadne asanácii existujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele dva RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/15-b**BÝVANIE BÁRDOŠOVA II.**

Celková plocha (m2)	4 456
Zastavaná plocha objektmi (m2)	418

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa strednej časti riešeného územia, z juhozápadu a z juhovýchodu je ohraničený cestou Bárdošova, zo severovýchodu a zo severozápadu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód S102 – rozvojové územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele jeden RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/16**BÝVANIE VLÁRSKA – BÁRDOŠOVA I.**

Celková plocha (m2)	11 875
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 292

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, pri jestvujúcom ukončení cesty Vlárška. Zo severovýchodu je ohraničený cestou Bárdošova, z juhozápadu cestou Vlárška a z juhovýchodu blokom s malopodlažnou bytovou zástavbou, zo severozápadu hranicou lesa.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento mestský blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele jeden RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/17**BÝVANIE BÁRDOŠOVA – NA REVÍNE**

Celková plocha (m2)	9 597
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 627

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, pri ukončení cesty Vlárška a cesty Na Revíne. Zo západu a z juhu je ohraničený cestou Na Revíne, z východu cestou Bárdošova a zo severu predĺženou cestou Vlárška.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom bytových a rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele jeden RD-S. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/18-a**BÝVANIE VLÁRSKA - BÁRDOŠOVA II.**

Celková plocha (m2)	8 393
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1 540

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, zo severozápadu a západu je ohraničený cestou Bárdošova a z juhovýchodu cestou Vlárška a zo severovýchodu pozemkami RD susedného urbanistického bloku.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele jeden RD-S. Je navrhnuté pešie prepojenie v rámci mestského bloku medzi 037/5a a 037/5b. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb Vyhláška č.532/2002 Z.z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/18-b**BÝVANIE VLÁRSKA - BÁRDOŠOVA III.**

Celková plocha (m2)	7 715
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1 440

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa na severovýchodnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený cestou Bárdošova, z juhovýchodu cestou Vlárška, zo severovýchodu hranicami areálom materskej školy a z juhozápadu pozemkami RD susedného mestského bloku.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/19-a**BÝVANIE VLÁRSKA – JÚLOVÁ**

Celková plocha (m2)	25 519
Zastavaná plocha objektmi (m2)	5 892

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v strednej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený cestou Vlárška, a z juhovýchodu je ohraničený cestou Júlová, z juhozápadnej časti blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou, zo severovýchodu areálom OV Slamená búda.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V súčasnosti je cesta Vlárška neprejazdná. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

V rámci tohto urbanistického bloku sa uvažuje s predĺžením cesty Júlová ul., čo umožní výstavbu cca 5 nových samostatne stojacich RD. V rámci ÚPN hl.m. Bratislavy 2007 v znení platných zmien a doplnkov je navrhnutá Vlárška ul. na Jeséniovu ako VPS s MHD. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/19-b.1**BÝVANIE JÚLOVÁ - JÚNOVÁ**

Celková plocha (m2)	14 388
Zastavaná plocha objektmi (m2)	5 855

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v južnej časti riešeného územia, zo severu je ohraničený cestou Júlová, a z východu je ohraničený peším prepojením Bárdošova, z juhu cestou Júnová a z východu areálom rodinnej rezidencie.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi radovými nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Je možné dostavať na voľnej parcele dva RD-R resp. dvojdom.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/19-b.2**REZIDENCIA JÚLOVÁ - JÚNOVÁ**

Celková plocha (m2)	7 547
Zastavaná plocha objektmi (m2)	5 855

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v južnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený cestou Júlová, a z juhovýchodu je ohraničený cestou Júnová a zo severovýchodu blokom s malopodlažnou bytovou zástavbou - RD.

Charakteristika súčasného stavu:

Nachádza sa tu súkromný areál rezidencie s parkovou úpravou zelene. Parkovanie je zabezpečené v areáli rezidencie. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento blok/areál za stabilizovaný. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/19-c**BÝVANIE JÚNOVÁ – CESTA NA KAMZÍK**

Celková plocha (m2)	10 803
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 289

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v južnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený cestou Júnová, a z juhu je ohraničený ukončením cesty Ambrová a blokom s RD, z východu cestou Cesta na Kamzík a zo severu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými radovými obytnými objektami s charakterom rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

URBANISTICKÝ BLOK HK/B/102/19-d**BÝVANIE JÚLOVÁ – CESTA NA KAMZÍK**

Celková plocha (m2)	23 952
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1 555

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v juhovýchodnej časti riešeného územia, zo severu je v dotyku s hranicami areálu OV Slamená búda. Z východu je ohraničený ulicou Cesta na Kamzík, z juhozápadu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou a zo západu navrhovanou predĺženou cestou Júlová.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi nízkopodlažnými obytnými objektami s charakterom bytových a rodinných domov. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

V rámci tohto urbanistického bloku sa uvažuje s predĺžením ciest Júnová a Júlová ul., čo umožní výstavbu cca 13 nových samostatne stojacich RD. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

Celková plocha (m2)	17 947
Zastavaná plocha objektmi (m2)	4 612

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v južnej časti riešeného územia, zo severu je ohraničený cestou Júnová, z juhu cestou Ambrová, zo západu cestou Bárdošova a z východu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný samostatne stojacimi a radovými rodinnými domami. Parkovanie je zabezpečené na pozemkoch.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Obytné územie – Malopodlažná zástavba, kód 102 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ. Pri regulácii RD hlavne samostatne stojacich platí pre RD, jeho odstupové vzdialenosti od hraníc pozemkov a susedných stavieb, Vyhláška č. 532/2002 Z. z.

Celková plocha (m2)	5 569
Zastavaná plocha objektmi (m2)	662

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa vo východnej časti riešeného územia, zo severu je ohraničený cestou Jeséniova, z juhovýchodu navrhovanou predĺženou ulicou Vlárka a z juhozápadu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

V bloku sa nachádza areál materskej školy. Jedná sa o objekty s 2NP.

V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia občianskej vybavenosti – OV lokálneho významu, kód 202 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

V prípade potreby, v rámci rozvoja riešenej lokality Horný Kramer je možné jestvujúci objekt MŠ nadstavovať prípadne zrealizovať prístavbu v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ.

Celková plocha (m2)	2 420
Zastavaná plocha objektmi (m2)	652

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa vo východnej časti riešeného územia, zo severu je ohraničený cestou Jeséniova a hranicou riešeného územia. Z východu je ohraničený ulicou Cesta na Kamzík, zo západu navrhovanou predĺženou cestou Vlárka a z juhovýchodu blokom s málopodlažnou bytovou zástavbou.

Charakteristika súčasného stavu:

Blok je zastavaný objektami RD a objektom prevádzky Slamená Búda. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený blok funkčné využitie – **Územia občianskej vybavenosti – OV celomestského významu, kód 201 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento urbanistický blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, rekonštrukciou prípadne asanáciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívami tohto ÚPNZ.

Celková plocha (m2)	1 241
Zastavaná plocha objektmi (m2)	0

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v juhozápadnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený zákrutou cesty Na Revíne, z juhovýchodu hranicou areálu vodojemu.

Charakteristika súčasného stavu:

V bloku sa cca na 50% plochy nachádza pozemné parkovisko pre 34 osobných áut doplnené zeleňou v kontakte s areálom vodojemu. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia mestskej zelene – parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy, kód 1110 - stabilizované územie**

Zásady riešenia:

Uvažujeme s vybudovaním nových parkovacích miest pre 34 osobných áut pod jestvujúcim parkoviskom, s vjazdom z úrovne terénu z juhozápadnej strany. Parkovacie stánia budú doplnené vzrastlou zeleňou každé piate parkovacie miesto. Počet parkovacích miest bude 34+34.

URBANISTICKÝ BLOK HK/T/601/23**VODOJEM NA REVÍNE**

Celková plocha (m2)	8 327
Zastavaná plocha objektmi (m2)	1 569

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v juhozápadnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený parkoviskom pri ceste Na Revíne, z juhovýchodu hranicou areálu OV, z južnej a severnej cestou Na Revíne.

Charakteristika súčasného stavu:

V bloku sa nachádza vodohospodársky areál vodojemu Na Revíne s technickými objektami. Na južnej strane areálu vodojemu sa nachádzajú tri obytné budovy/služobné byty. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Územia technickej vybavenosti – vodné hospodárstvo, kód 601 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s nadstavbou, dostavbou, prestavbou, prípadne rekonštrukciou jestvujúcich objektov a technických zariadení v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ.

URBANISTICKÝ BLOK HK/O/201/24**SPOLOČNÁ NEMECKO-SLOVENSKÁ ŠKOLA**

Celková plocha (m2)	6 274
Zastavaná plocha objektmi (m2)	2 739

Vymedzenie riešeného územia:

Nachádza sa v južnej časti riešeného územia, zo severozápadu je ohraničený areálom vodojemu Na Revíne, z východu peším prepojením Bárdošova, z južnej a severnej cestou Na Revíne.

Charakteristika súčasného stavu:

V urbanistickom bloku sa nachádza areál Spojenej nemecko - slovenskej školy s ubytovaním. Nedávno bol objekt školy rekonštruovaný a bola dostavaná telocvičňa. V platnom ÚPN hl. m. SR BA má uvedený urbanistický blok funkčné využitie – **Občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu, kód 201 – stabilizované územie.**

Zásady riešenia:

Stavebne považujeme tento blok za stabilizovaný, dokončený. Uvažuje sa len s prestavbou, prípadne rekonštrukciou jestvujúcich objektov v súlade so záväznými regulatívmi tohto ÚPNZ.

b.6 KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Na riešenom území sa nenachádzajú objekty pamiatkového záujmu. V blízkosti riešeného sa nachádzajú nasledovné objekty pamiatkového záujmu:

- a) Krammerov dom
Prízemný objekt nachádzajúci sa v areáli zaniknutého krammerovho lomu. Na objekte sa ešte nachádzajú pôvodné architektonické články. V súčasnosti je využívaný mestskou políciou ako koniareň
- b) VII. mlyn – Kuhmayerova továreň por.č. BA-N/814, Cesta na Červený most č.4
VII.mlyn patril do okruhu tzv. sellendorfských mlynov z konca 14. storočia. Bola to najväčšia mlynská usadlosť vo Vydrickej doline orientovaná na majerské hospodárstvo s hostincom. V roku 1848 bol mlyn vďaka svojej výhodnej polohe Mlynskodolinskou spoločnosťou zmodernizovaný na tzv. anglo-americký spôsob a od roku 1849 mal ako prvý mlyn na Slovensku parný pohon. V roku 1868 založil Franz Kuhmayer v priestoroch mlyna továreň na výrobu doplnkov k vojenským uniformám, jednu z najstarších tovární na území Bratislavy. Vonkajšiu podobu tejto továrne si zachoval objekt podnes.
- c) fragment piliera pôvodného Červeného mostu por.č. BA-N/826, Cesta na Červený most
Fragment sa nachádza v tesnej blízkosti súčasného železničného mostu. Pochádza z roku 1848 – z času stavby železničnej trate Bratislava – Viedeň. Fragment patril k významnej inžinierskej stavbe – mostu vystavanému z červeného kameňa, ktorý preklenul údolie ôsmimi oblúkmi. Bol to prvý most na trati parnej železnice na území Slovenska. Bol dlhý 215 m, vysoký 17 m, pôvodne jednokoľajový, zdvojkolejovaný v roku 1881.
- d) VI. mlyn – Rothova patrónová továreň
Bola to jedna z najväčších usadlostí medzi vydrickými mlynmi s vyvinutým majerským hospodárstvom a stredovekým hostincom. Usadlosť kúpil v r. 1870 viedenský priemyselník Juraj Roth, ktorý tu postavil továreň na muníciu. Do továrenského komplexu začlenil aj mlynskú budovu, ktorú nadstavil o druhé poschodie a čiastočne prestaval. V tomto stave sa mlynská budova zachovala dodnes a ešte donedávna ju nazývali Turecký mlyn.
- e) železničná stanica Železná studienka – Červený most
Objekt stanice bol vybudovaný v súvislosti so železničnou Bratislava – Viedeň a s rozvojom rekreácie v lokalite na prelome 19. a 20. storočia. V súčasnosti je objekt využívaný, zastavujú tu ranné robotnícke vlaky.

b.7 SOCIÁLNA-EKONÓMIA, DEMOGRAFIA A BYTOVÝ FOND

Riešené územie, ktoré je predmetom „Územného plánu zóny Horný Kramer“ sa nachádza na juhozápade Mestskej časti Bratislava Nové Mesto v k.ú. Vinohrady. Celková výmera riešeného územia je 42 ha. Rieši demografiu obyvateľstva, trh práce, bytový fond a hospodárske aktivity v území. Nové Mesto v k.ú. Vinohrady. Riešené územie je podľa členenia Bratislavy na urbanistické obvody (ŠIUaÚP,1990) súčasťou urbanistických obvodov 030 Kamzík, 036 Belianska ulica a 037 Na Revíne v k.ú. Vinohrady. Hranice riešeného územia sú: SV a SZ hranicu - Bratislavský lesopark, JZ hranica je tvorená komunikáciami: Stará Klenová po Vlársku, Vlársku po Magurskú, Na Revíne po Ambrovú, južná hranica prechádza hornou časťou ulice Ambrová, východnú hranicu tvorí rozhranie - Cesta na Kamzík, severná hranica vedie ul. Jeséniovou a Bárdošovou popri filmových ateliéroch.

Samotné územie MČ je značne diferencované. Kým východná časť predstavuje rovinaté územie s rozsiahlou zástavbou obytných a komerčných stavieb, priemyselných areálov a športovísk, západná časť (ÚTJ Vinohrady) predstavuje hornatú oblasť so zalesnenými územiaми, vinohradmi, sídliskom a rozrastajúcimi sa vilovými štvrtkami. V prípade ÚTJ Nové Mesto vznikajú problémy s hlukom a devastáciou životného prostredia, potenciál pre budúci rozvoj však poskytujú územia v lokalite Pasienky ako aj v priemyselných areáloch Istrochem (tzv. brown fields). V prípade ÚTJ Vinohrady existujú vyššie nároky na dopravu a dobudovanie technickej infraštruktúry. Na druhej strane lokality Koliba, Vtáčnik, Briežky a Ahoj sú jednými s najdynamickejšie sa rozvíjajúcimi lokalitami bývanie na území bratislavskej aglomerácie.

Územie mestskej časti Bratislava - Nové Mesto (MČ BNM) sa skladá z dvoch katastrálnych území:

- Nové Mesto – s výmerou 984,6 ha
- Vinohrady – s výmerou 2 763,6 ha.

Katastrálne územie sa člení na menšie územné celky v nasledovnom poradí: mestská štvrť, urbanistický obvod a mestský blok.

Mestské štvrte v MČ BNM sú:

- v k. ú. Nové Mesto: Nové Mesto-západ, Pasienky, Zátíšie, Račianska ulica - sever, Istrochem, Jurajov dvor, Stará Vajnorská cesta

- v k. ú. Vinohrady:

Koliba, Kramáre, Nad Bielym Krížom, Lesopark.

Mestská časť Nové Mesto má tieto neoficiálne časti: Ahoj, Jurajov dvor, Koliba, Kramáre, Mierová kolónia, Pasienky/Kuchajda.

b.7.1. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Riešené územie zóny horný Kramer sa nachádza v Mestskej časti Bratislava Nové Mesto v k.ú. Vinohrady. Riešené územie je podľa členenia Bratislavy na urbanistické obvody (ŠIUaÚP,1990) súčasťou urbanistických obvodov 030 Kamzík, 036 Belianska ulica a 037 Na Revíne v k.ú. Vinohrady. Podľa sčítania ľudu (1991) v období vzniku mestskej časti Bratislava - Nové Mesto na jej území trvalo žilo 40 125 obyvateľov, z toho na katastrálnom území Nové Mesto 31 712 a na katastrálnom území Vinohrady 8 413 obyvateľov. Podľa údajov zo SODB 2021 má MČ Bratislava – Nové Mesto 44 458 obyvateľov, čo predstavuje hustotu 1186 oby./km².

Vývoj počtu obyvateľov v r. 2012-2021 (stav k 31.12. a 01.01.2021) – ŠÚ SR, SOBD

sídelná štruktúra	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021 - SOBD	prír./úbytok obyv. 2012-2021	index rastu 2021/2012 (%)
Bratislava	415 589	422 932	425 923	429 564	432 864	437 726	440 948	475 577	475 503	59 988	114
Bratislava III	62 054	63 997	65 093	66 442	67 913	69 479	70 641	76 694	76 270	14 640	124
Bratislava - Nové Mesto	36 718	37 650	38 002	38 482	38 938	39 618	40 246	44 638	44 458	7 920	121,6
Bratislava - Rača	20 068	20 791	21 384	22 088	23 006	23 904	24 419	25 964	25 733	5 896	129,4
Bratislava - Vajnory	5 268	5 556	5 707	5 872	5 969	5 957	5 976	6 092	6 079	824	115,6
Bratislavský kraj	612 682	633 288	641 892	650 838	659 598	669 592	677 024	723 714	719 537	111 032	118

Zdroj: SOBD 2021, ŠÚ SR 2022

Vývoj počtu obyvateľov v r. 2015-2021 (stav k 31.12.) – register obyvateľov MČ Bratislava-Nové Mesto

sídelná štruktúra	počet obyvateľov							prír./úbytok obyv. 2015 - 2021	index rastu 2015 - 2021 (%)
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Bratislava-Nové Mesto - prihlásení	44 265	44 515	45 035	45 651	46 468	47 220	47 468	3 203	107,2
Slováci	41 692	41 661	41 995	42 390	42 971	43 494	43 592	1 900	104,6
Cudzinci	2 573	2 854	3 040	3 261	3 497	3 726	3 876	1 303	150,6

Zdroj: Register obyvateľov, MsÚ Nové Mesto 2022

V rámci riešeného územia sa nachádzajú tieto ulice:

Vlárska, Stará Klenová, Klenová, Snežienková, Belianska, Kízavá, Magurská, Na Revíne, Bárdošova, Júlová, Júnová, Ambrová, Cesta na Kamzík.

Riešenú lokalitu zóny Horný-Kramer o výmere 42 ha, môžeme charakterizovať ako územie funkčne stabilizované, ktorého prevažnú časť tvoria pozemky pre málopodlažnú bytovú zástavbu, hlavne pozemky určené pre zástavbu RD. Nachádza sa na okraji zastavaného územia MČ Bratislava - Nové Mesto – časť Kramáre, zo severu je v priamom kontakte s lesnými plochami CHKO Malé Karpaty a z južnej strany je lokalita napojená na komunikačnú sieť zastavaného územia komunikáciami Vlárška, Bárdošova – Na Revíne. Pokračovaním Bárdošovej prepája riešenú lokalitu s lokalitou Koliba. Nové prepojenie spolu s trolejbusovou traťou sa dlhodobo predpokladá

b.7.1.1. ANALÝZA VÝVOJA OBYVATEĽSTVA

Riešeným územím prechádza hranica CHKO, ktorá je viac menej totožná s hranicou intravilánu. Riešené územie je v rámci hranice intravilánu z väčšej časti zastavané. Riešené územie sa nachádza na okrajovej časti mestskej časti s prevažujúcou funkciou bývania v RD a BD. Súčasný stav obyvateľov bývajúcich v riešenom území bol zisťovaný prieskumom v rámci jednotlivých bytových objektov.

b.7.1.2. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA RIEŠENÉHO A ŠIRŠIEHO ÚZEMIA

Podľa štatistických údajov SODB 2011 V MČ Bratislava – Nové Mesto tvorilo podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku (0-14) 13,2 % (4 809 obyv.), v produktívnom veku (15-64) 67,2 % (24 406 obyv.) a v poproduktívnom veku (65+) 19,5 % (7 099 obyv.) z celkového počtu obyvateľov 36 314.

Zo štatistických údajov SODB 2021 vyplýva, že V MČ Bratislava – Nové Mesto tvorí podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku (0-14) 16,6 % (7 378 obyv.), v produktívnom veku (15-64) 64,86 % (28 837 obyv.) a v poproduktívnom veku (65+) 18,54 % (8 243 obyv.) z celkového počtu obyvateľov 44 458.

Oproti štatistickým údajom z roku 2011 je však vidieť, že v rámci riešeného územia, dochádza k postupnému oživeniu pôrodnosti a nárastu počtu obyvateľov v predproduktívnom veku, čo znamená, že sa začína prejavovať generačná výmena v prospech mladších vekových ročníkov, ktoré prednedávnom vstúpili do produktívneho veku. Z uvedených poznatkov vyplýva, že bude narastať opätovná potreba kapacít v existujúcich predškolských a školských zariadeniach v lokalite.

b.7.1.3. OBYVATEĽSTVO RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Prieskum súčasného stavu podľa ulíc a jednotlivých objektov bol uskutočnený na základe vlastného prieskumu v mesiaci máj - júl, vychádzal z podkladov katastrálneho úradu, ortofotomáp a z podkladov Štatistického úradu.

V riešenom území trvalo býva podľa našich prieskumov celkom 790 obyvateľov v 8 bytových domoch a 260 rodinných domoch.

Z rozšírených výsledkov SODB 2021 pre dotknuté urbanistické obvody vyplýva:

Urbanistický obvod	spolu obyvateľov	predproduktívny vek (0-14 rokov)	produktívny vek (15-64 rokov)	poproduktívny vek (65 a viac rokov)
Kamzík	458	34	386	38
Belianska ulica	2 122	361	1 344	417
Na Revíne	3 101	460	1 768	873
spolu	5 681	855	3 498	1 328
podiel v %		15%	62%	23%

Urbanistický obvod	spolu obyvateľov	muž	žena
Kamzík	458	269	189
Belianska ulica	2 122	1 005	1 117
Na Revíne	3 101	1 406	1 695
spolu	5 681	2 680	3 001
podiel v %		47%	53%

b.7.2. TRH PRÁCE

b.7.2.1. Ekonomická aktivita

Riešenú lokalitu zóny Horný-Kramer o výmere 42 ha, môžeme charakterizovať ako územie funkčne stabilizované, ktorého prevažnú časť tvoria pozemky pre málopodlažnú bytovú zástavbu, hlavne pozemky určené pre zástavbu RD, tvoria cca 85%. Z charakteru OV a jej kapacít situovania v lokalite, drvivá väčšina

ekonomicky aktívnych obyvateľov bývajúcich v riešenom území odchádza za prácou do iných častí mesta cca 85-90 %.

b.7.2.2. Trh práce a pracovné príležitosti v riešenom území

Trh práce predstavuje jeden z najdôležitejších demografických ukazovateľov, ktorý charakterizuje váhu a polohu riešeného územia z hľadiska hospodárskeho potenciálu. Určujúcim ukazovateľom je rozsah a štruktúra zamestnanosti a pracovných príležitostí. Ekonomický rozvoj územia sa prejavuje hlavne rozvojom súkromného podnikania a rozvojom podnikateľských aktivít. V tejto časti boli prieskumy zamerané na špecifikáciu plôch a lokalizáciu podnikateľských aktivít v hospodárskych činnostiach v riešenom území.

Podľa uskutočnených prieskumov v riešenom území je najväčším zamestnávateľom Spojená nemecko - slovenská škola, zabezpečuje 69 pracovných príležitostí. Ostatné firmy podnikajúce ako právnické a fyzické osoby väčšinou v RD zamestnávajú cca 120 – 150 zamestnancov.

b.7.3. BÝVANIE

V riešenom území prevláda zástavba samostatne stojacich RD 1 až 2 podlažné domy s obytným podkrovím, doplnené zástavbou bytových domov s prevahou 3+1 NP.

V riešenom území sa nachádza v zmysle aktuálneho prieskumu 260 rodinných domov a 8 bytových domov, čo predstavuje 390 bytových jednotiek v rodinných domoch a 75 bytov v bytových domoch. V súčasnej dobe je v riešenom území 790 obyvateľov. Návrh počítá s nárastom 84 rodinných domov, čo predstavuje 126 b.j. a 209 obyvateľov, čo je spolu s existujúcim obyvateľstvom 999 obyvateľov – vid' tabuľku b.16.

Obložnosť bytov v MČ Bratislava – Nové Mesto. predstavuje 1,70 obyvateľa na byt.

b.8 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ.

V rámci prieskumov v oblasti občianskej vybavenosti sa mapovala súčasná štruktúra jednotlivých zariadení. Stupeň poznania súčasnej vybavenosti zariadeniami je základom pre vyhodnotenie potrieb obyvateľov riešeného územia.

Občianska vybavenosť sa v priebehu transformačného vývoja po roku 1990 pôsobením trhu dostala do dvoch polôh a to do polohy netrhovej tzv. nekomerčnej sociálnej vybavenosti a vybavenosti komerčnej. Sociálna vybavenosť je tvorená funkciami školstva, kultúry, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, telesnej kultúry a verejnej administratívy. Do komerčnej vybavenosti patria zariadenia obchodu, verejného stravovania, ubytovania a služieb.

b.8.1. NEKOMERČNÁ VYBAVENOSŤ

b.8.1.1. ŠKOLSTVO A VÝCHOVA

Predškolská výchova

Predškolskú výchovu detí zabezpečuje v zóne Horný Kramer Materská škola Koliba pre 40 žiakov v 6 triedach, ako súčasť domovskej ZŠ Jeséniova. Ďalšia MŠ pre 110 detí sa nachádza ako súčasť Spojenej nemecko - slovenskej školy Na Revíne 33. Na Ambrovej ul.1 sa nachádza súkromná škôlka Sovička. V dochádzkovej vzdialenosti v rámci širších vzťahoch sa nachádza MŠ Na Revíne 14.

Základná škola

V riešenom území zóny Horný Kramer sa nachádza Základná škola pre 120 detí, triedy pre 1-4 ročník ako súčasť Spojenej nemecko - slovenskej školy Na Revíne 33.

V kontakte s riešeným územím je Základná škola na Kolibe na Jeséniovej ul. je pre 225 žiakov, má 12 tried. Ďalšia je na Dubovej ul. pre 230 žiakov, má 14 tried. , ďalšia. V blízkosti sa nachádza ešte ZŠ s materskou školou Cádova 23.

Stredné školstvo

V riešenom území zóny Horný Kramer sa nachádza Gymnázium pre 120 detí, triedy pre 5-12 ročník ako súčasť Spojenej nemecko - slovenskej školy Na Revíne 33.

Špeciálne školstvo

V riešenom území zóny Horný Kramer sa nenachádza žiadna špeciálna škola.

V kontakte s riešeným územím, v zóne Vlárka je reprezentované Špeciálne školstvo zariadeniami predškolskej a školskej výchovy v Internátnej spojenej škole na Hrdličkovej 17, kde je Špeciálna materská škola pre deti so sluchovým postihnutím pre 59 žiakov s 5 triedami, Základná škola pre žiakov so sluchovým postihnutím Gejzu Slaninku pre 64 žiakov v 12 triedach, Špeciálna Základná škola pre žiakov so sluchovým postihnutím a Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Od 1.1.2019 tu boli zriadené ešte Stredná odborná škola pre žiakov so sluchovým postihnutím a Odborné učilište pre žiakov so sluchovým postihnutím. Na Hrdličkovej 21 je Liečebno-výchovné sanatórium - špeciálna základná škola výchovná pre 32 žiakov v 4 triedach.

Vysoká škola

V riešenom území zóny Horný Kramer sa nenachádza žiadna VŠ.

V kontakte s riešeným územím, v zóne Vlárka je Slovenská zdravotnícka univerzita, štátna vysoká škola univerzitného typu, má na Limbovej ul. 3 fakulty - Lekársku fakultu , Fakultu ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií a Fakultu verejného zdravotníctva (pozn. v Banskej bystrici je ešte Fakulta zdravotníctva – nebilancovaná). SZU patrí medzi univerzity poskytujúce postgraduálne vzdelávanie v medicínskych odboroch. Počet študentov v roku 2018/2019 bol 1556, z toho na LF 591, FO a ZOŠ 885 a FVZ 80 študentov. V priamej nadväznosti na hlavný blok je aj ubytovacie zariadenie s 297 lôžkami.

V zmysle Územného generelu školstva hl. mesta SR Bratislavy, r. 2014 sa v riešenom území nenachádzajú navrhované školské zariadenia. V rámci širších vzťahoch je navrhovaná MŠ Bellova (120 miest/6 tried), Vlárská /120 miest/6tried), dostavba MŠ Na Revíne 14 (20 miest/1 trieda).

Návrh ÚPNZ Horný Kramer počíta s nárastom 209 obyvateľov. Bilančné štandardy podľa ÚG školstva hl. mesta SR Bratislavy, r. 2014 sú:

MŠ:

ukazovateľ 35 žiackych miest /na 1000 obyvateľov,

ukazovateľ 12 m² podlažnej plochy /1 žiacke miesto,

ukazovateľ 35 m² plochy pozemku /1 žiacke miesto;

ZŠ:

ukazovateľ 95 žiackych miest/na 1000 obyvateľov,

ukazovateľ 10,5 m² podlažnej plochy /1 žiacke miesto:, resp. 8,3 pre návrh,

ukazovateľ plochy pozemku m² /1 žiacke miesto: 35

SŠ:

ukazovateľ 85 žiackych miest /na 1000 obyvateľov,

ukazovateľ podlažná plocha m² /1 žiacke miesto: 12

ukazovateľ plocha pozemku m² /1 žiacke miesto: 50

Z horeuvedeného vyplýva, že pre nárast obyvateľstva na základe návrhu ÚPNZ bude potrebných navyše 8 miest v MŠ, 20 miest v ZŠ, 18 miest v SŠ.

V zmysle dokumentu: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na roky 2022-2030 je plánované v rámci investičných zámerov rozšírenie kapacít ZŠ s MŠ Cádova a ZŠ s MŠ Jeséniova.

Návrh ÚPZ Horný Kramer umožňuje dostavbu a nadstavbu MŠ Koliba.

b.8.1.2. ZDRAVOTNÍCTVO

V riešenom území sa nachádzajú len drobné, plošne nenáročné zariadenia zdravotníctva typu ambulancií, lekární a pod. patria do skupiny občianskej vybavenosti vstavanej a uplatňujú sa najmä v parterí objektov, prípadne ako samostatné objekty bez areálov.

Bratislava disponuje veľkým potenciálom vysoko špecializovaných zdravotníckych zariadení, lôžkových zariadení, vedecko - výskumných inštitúcií, pracovísk vykonávajúcich vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. V susednej lokalite ÚPNZ Vlárská - Kramáre sa sústredili zdravotnícke zariadenia, ktoré majú nadregionálny význam a v prípade určitých zdravotníckych činností majú charakter národných centier:

- Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. Pod Krásnou hôrkou 1
- Národný onkologický ústav Bratislava, Klenová 1

Medzi nemocničnými areálmi a Limbovou ul. sú objekty súvisiace so zdravotníctvom - Slovenská zdravotnícka univerzita, Ministerstvo zdravotníctva, ÚUZ BIONT a Slovenská akadémia vied - ústav experimentálnej onkológie a ústav molekulárnej fyziológie a genetiky, Bližšie sú popísané v častiach Školstvo a výchova, veda, Verejná administratíva a správa.

V zmysle ÚG zdravotníctva hl. mesta SR Bratislavy, rok 2014 nie sú v riešenom území navrhované zdravotnícke zariadenia.

b.8.1.3. SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Sociálna starostlivosť nie je v riešenom území zabezpečovaná. V priamom kontakte, v širšom riešenom území juhozápadne je Domov seniorov Archa na Rozvodnej ul.

Podľa všeobecných metodických odporúčaní a bilančných štandardov v zmysle ÚG sociálnej starostlivosti hl. mesta SR Bratislavy, rok 2014, nárast počtu obyvateľov o 209 obyvateľov vplyvom návrhu ÚPNZ nenavyšuje potrebu zvýšenia kapacít zariadení sociálnej starostlivosti. ÚG sociálnej starostlivosti hl. mesta SR Bratislavy, rok 2014 nenavrhuje v riešenom území zariadenia sociálnej starostlivosti.

b.8.1.4. KULTÚRA

Sieť zariadení kultúry nereprezentuje v území žiadne zariadenie. Zariadenie pre cirkevné aktivity ako rímsko-katolícky kostol alebo iné modlitebne sa v riešenom území nenachádzajú. V blízkom okolí sa nachádza Farnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho - Klenová ulica.

b.8.1.5. ŠPORT A TELOVÝCHOVA

Telovýchovno-športovú vybavenosť v riešenom území reprezentujú zariadenia Spojenej slovensko – nemeckej školy na ul. Na Revíne. Verejne prístupné zariadenia sa v riešenom území nenachádzajú.

b.8.1.6. REKREÁCIA

V rámci rekreácie obyvateľov riešeného územia ale aj pre Bratislavčanov je využívaný nástupný bod do Bratislavského lesoparku z konečnej zastávky trolejbusu na Klenovej cez Starú Klenovú popri križovej ceste Kramáre do lesa na Kolibu, taktiež zo zastávky Vlárská prechodom na Magurskú ul. a do BLP.

Navrhované pešie a cyklistické trasy, ako aj parkoviská v riešenom území zabezpečujú napojenie nástupných bodov do CHKO Malé Karpaty a prepojenie s jestvujúcimi pešími trasami, náučnými chodníkmi, turistickými a cyklistickými trasami, ako aj rekreačného areálu celomestského významu Kamzík.

b.8.1.7. VEREJNÁ ADMINISTRATÍVA A SPRÁVA

Administratíva zahŕňa niekoľko typov administratívnych zariadení a to:

- verejná administratíva - zariadenia sa v riešenom území nenachádzajú.
- nekomerčná administratíva - mimovládne a spoločenské organizácie
- komerčná administratíva – v administratívnych prenajímateľných priestoroch, ako poisťovníctvo, advokácia a reality.

Poisťovnícke služby, advokáciu a reality zabezpečujú súkromné osoby na živnostenský list alebo prostredníctvom komôr so sídlom priamo na bytovej adrese.

b.8.1.8 VEDA A VÝSKUM

Zariadenia vedy a výskumu sa v riešenom území zóny Horný Kramer nenachádzajú.

b.8.2. KOMERČNÁ VYBAVENOSŤ

Komerčnú vybavenosť reprezentujú zariadenia obchodnej a obslužnej vybavenosti, ktorú realizujú malí a strední podnikatelia predovšetkým v oblasti obchodu, verejného stravovania, ubytovania a služieb rôzneho charakteru - služby osobné, služby pre domácnosť, poradenské, sprostredkovateľské, výrobné a pod.

V sledovanom území podnikanie v komerčnej vybavenosti je orientované do maloobchodu, verejného stravovania a ubytovania a rôznych služieb.

Obchodný sektor prešiel aj v tomto riešenom území po roku 1990 dynamickou premenou. Okrem zmeny vlastníckych vzťahov a nárastu počtu obchodných jednotiek sa začali objavovať aj celkom nové predajne ako napr. diskontné predajne, second handy a pod.. Rýchly rast počtu podnikateľských subjektov v obchode v riešenom území umožnili aj nové plochy v rámci prízemných priestorov v obytných objektoch. Tieto plochy vznikli pomerne s nízkou kapitálovou náročnosťou potrebnou pre založenie obchodu, s nízkymi prevádzkovými nákladmi. Tieto obchodné prevádzky sa spolu s niektorými ďalšími zariadeniami služieb z terciárnej sféry stali v posledných rokoch dôležitým prvkom z hľadiska vytvárania nových pracovných príležitostí. Avšak v poslednom období v dôsledku nárastu hypermarketov tieto malé obchodné prevádzky zanikajú. Vďaka transformácii a liberalizácii v oblasti vnútorného obchodu došlo v riešenom území v priebehu 90 - tých rokov k postupnému vyrovnávaniu deficitu predajných plôch. Vznikli nové obchodné prevádzky rekonštrukciou starých obchodných priestorov v prízemných priestoroch obytných objektov.

Vzhľadom na to, že vzniklo niekoľko malých obchodných prevádzok, o ktorých majitelia odmietli poskytnúť

podrobnejšie priestorové informácie pri ich prieskume, nie je možné vyčíslieť, koľko pripadá predajnej plochy na obyvateľa v riešenom území. Odhadujeme, že na obyvateľa v riešenom území pripadá celkovo cca 0,9 m² predajnej plochy maloobchodu

b.8. 2.1. MALOOBCHOD

Vzhľadom na to, že vzniklo niekoľko malých obchodných prevádzok, o ktorých majitelia odmietli poskytnúť podrobnejšie priestorové informácie pri ich prieskume, nie je možné vyčíslieť, koľko pripadá predajnej plochy na obyvateľa v riešenom území. Odhadujeme, že na obyvateľa v riešenom území pripadá celkovo cca 0,9 m² predajnej plochy maloobchodu

b.8.2.2. VEREJNÉ STRAVOVANIE

Podľa Vyhlášky č. 125 MH SR, ktorou sa upravuje kategorizácia pohostinských prevádzkarní a klasifikačné znaky na ich zaraďovanie do skupín, je základné zadelenie odbytových stredísk do kategórií a skupín:

- reštaurácia – I., II., III. skupina
- motorest
- denný bar, aperitiv bar, snackbar, grill bar, pizzeria
- cukrárne,
- jedáleň so samoobsluhou
- kaviareň – I., II. skupina, espresso, libresso
- vináreň – I., II. skupina, viecha, pivnica, piváreň
- nočný bar, vareté, dancing klub - I., II. skupina, diskoklub - II. skupina, biliardklub
- hostinec
- bistro
- bufet.

Z týchto zariadení do základnej vybavenosti viažucej sa na bývanie patria reštaurácie III. skupiny, jedálne so samoobsluhou, bary, hostince a bufety.

Verejné stravovanie poskytujú 4 zariadenia v druhej štruktúre pohostinstvo, bufet, reštaurácia, ktoré zamestnávajú spolu 12 pracovníkov.

b.8.2.3. VEREJNÉ UBYTOVANIE

Na Ceste na Kamzík sa nachádza súkromný ubytovací hostinec Slamená búda s kapacitou cca 20 lôžok. V riešenom území sa už okrem ubytovne Spojenej slovensko – nemeckej školy, ktorá poskytuje ubytovanie aj verejnosti, v prípade voľných ubytovacích kapacít, nenachádzajú žiadne verejné ubytovacie zariadenia. Ubytovanie sa poskytuje aj v bytoch prenajímaných na bývanie pre prechodných obyvateľov spravidla bez ohlásenia. Súkromné podnikanie vo forme poskytovania ubytovania na súkromí nie je oficiálne v území evidované.

b.8.2.4. SLUŽBY

V území sú zabezpečované rôzne druhy služieb, ktoré poskytujú súkromné osoby so živnostenským listom. Druhovú štruktúru predstavujú služby osobné, služby pre domácnosť, finančné, služby opravárenské a ďalšie podľa členenia v rámci OKEČ.

V riešenom území sa nachádzajú komunitné centrá: Centrum Modrý dom, Rodinné centrum Kramárik.

b.8.3 VÝROBA

V riešenom území sa nenachádza žiadna výrobná prevádzka.

b.8.4 STAVEBNÍCTVO

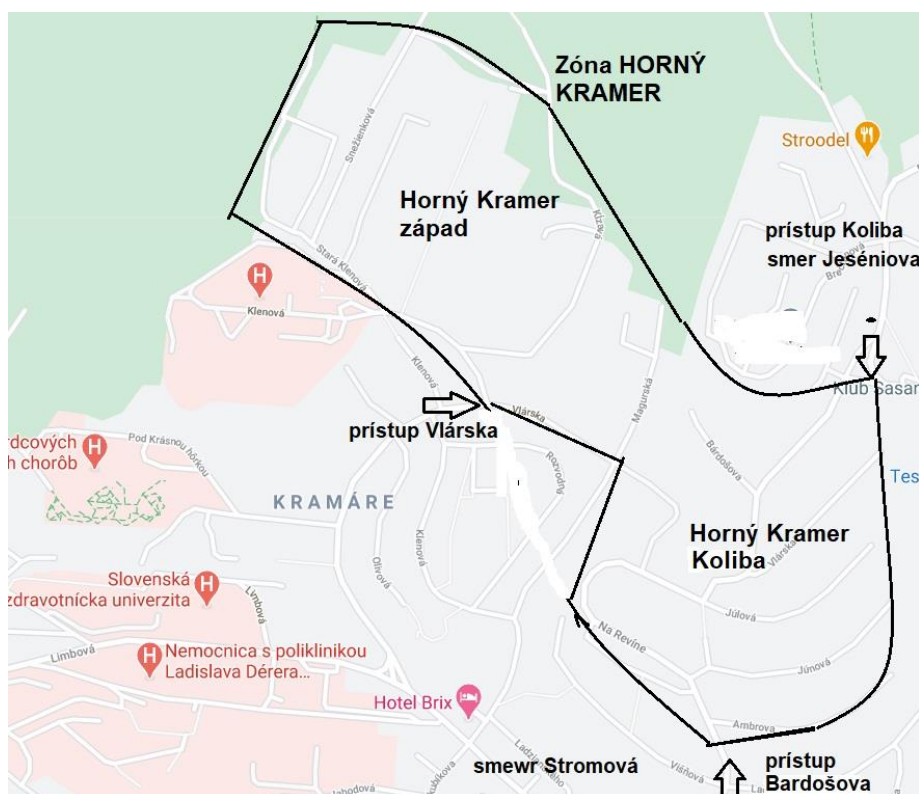
Stavebná výroba je zastúpená len administratívnymi kancelárkami súkromných spoločností resp. živnostníkov ktorý majú svoje kancelárie prihlásené ako sídlo v bytoch alebo sú umiestnení v prenajímateľných administratívnych priestoroch.

b.9 DOPRAVA

Riešené územie Horný Kramer sa skladá z dvoch relatívne oddelených území v hornej polohe územia Kramáre, ako súčasť Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Toto územie bolo pôvodne využívané ako záhrady ležiace v priestore medzi ulicami Vlárška a Stará Klenová a celistvou plochou lesoparku. Tieto dve časti sú vzájomne oddelené prírodnou prekážkou – hlboké údolie smerujúce severojužným smerom.

- **Horný Kramer – západ**, je to relatívne samostatné územie medzi miestnymi cestami Vlárška, Stará Klenová a lesoparkom na severnej strane.
- **Horný Kramer – Koliba** – táto časť sa nachádza medzi už existujúcou zástavbou RD na južnej strane a priestorom bývalých filmových ateliérov Koliba.

Riešené územie Horný Kramer na južnej strane je priamo, aj dopravne naviazané miestne cesty Stromová a Vlárška, po ktorých sú trasované trolejbusové trate.

Obr. Zóna Horný Kramer – širšie vzťahy

Dopravné prístupy do územia Horný Kramer sú nasledovných miestnych ciest:

- **Vlárška**, miestna cesta funkčnej triedy C1, kategórie MO 8/40, tu je umiestnená trolejbusová trať po pripojenie ulice Stará Klenová.
- **Bardošova**, miestna cesta funkčnej triedy C3, kategórie MO 8/40, ktorá je pripojená na Stromovú ul. na južnom konci a na Jeséniovu ul.
- **Jeséniova, Koliba**, v hornej časti tejto cesty, kde je umiestnená otočka trolejbusovej trate, je pripojené navrhované predĺženie Vlárskej ul., ktorá tvorí dopravnú os tejto východnej časti riešeného územia a umožňuje vstup automobilovej dopravy do tejto časti (Horný Kramer - Koliba) zo strany Koliby cez Podkolibskú a Jeséniovu ul. Navrhuje sa aj predĺženie existujúcej trolejbusovej trate na Vlárskej a jej prepojením na Jeséniovu a vytvorením druhého prístupu MHD do oblasti Koliba. Toto predĺženie Vlárskej je zásadnou dopravnou stavbou v návrhu UPZ Horný Kramer.

Celkovo je nutné konštatovať, že celé riešené územie je veľmi sklonité a pôvodná parcelácia záhrad je orientovaná severojužným smerom po spádnicí týchto svahov s pozdĺžnym sklonom vyšším ako 18%, čo technicky neumožňuje v tejto oblasti navrhovať normové prístupové cesty pre automobilové prístupy k jednotlivým parcelám.

Jestvujúce cesty sú smerovo a najmä výškovo riešené veľmi odlišným spôsobom v oboch častiach riešeného územia, čím aj zodpovedá vytvorený systém prístupových ciest:

- Horný Kramer – západ, v tejto časti je zachovaná pôvodná štruktúra prístupových ciest a chodníkov k jednotlivým parcelám. Vo väčšine prípadov sú cesty mimoriadne úzke v šírke do 3,00m a s veľmi veľkými pozdĺžnymi sklonmi. Jediná cesta s vyhovujúcimi parametrami je časť ul. Stará Klenová kde je umiestnená trolejbusová trať s obratiskom pred Národným onkologickým ústavom (NOU).
- Horný Kramer – Koliba – táto časť má priaznivejšie sklonové pomery a už v minulosti tu boli vybudované potrebné prístupové cesty s vyhovujúcimi šírkovými a výškovými pomermi.

POPIS STAVU JESTVUJÚCEJ CESTNEJ SIETE

Vzhľadom na výraznú rozdielnosť usporiadania cestnej siete v oboch riešených častiach je popis rozdelený na dve časti.

Horný Kramer – západ – hlavné prístupové cesty do tohto územia sú cez Vlársku ul. a následne cez ul. Stará Klenová.

Ul. Stará Klenová, ktorá je vo funkčnej triede C1, v kategórii MO 8/40 a v tomto usporiadaní je ukončená s obratiskom trolejbusov a parkoviskom pred NOU (leží mimo riešeného územia). Táto cesta v tomto úseku má jednostranný chodník v šírka do 2,0m. Pred odbočkou na obratisko, ul. Stará Klenová pokračuje ako spevnená cesty funkčnej triedy C3, v šírkovom usporiadaní do 5,0m spevnenej asphaltovej plochy, bez chodníkov. V počiatočnom úseku je cesta bez krajníc a následne sú tu umiestnené nádoby na komunálny odpad. Tento úsek nespĺňa štandardné normové požiadavky.

Pokračovanie Starej Klenovej, cesta medzi parcelami stratila charakter cesty pre automobilovú dopravu pokračuje ako peší chodník v šírke cca 3 – 4 m medzi plotmi jednotlivých parciel. Pôvodný priebežný chodník je ukončený pred parkoviskom pri NOU.

Západná obvodová cesta, táto cesta je pôvodné lesná cesta, v dolnej časti je spevnená cestnými panelmi v šírke 2,0m. Koniec panelového úseku tejto cesty je pred križovaním trasy VVN. Cesta v hornej časti cca od trasy VVN má nepriaznivý pozdĺžny sklon. V dolnej časti je využívané nespevnené parkovisko pre cca 10 OA. Cesta pokračuje ako nespevnená, ale využívaná cesta okolo celého riešeného územia na hranici riešeného územia a lesoparku. Na tejto komunikácii je umiestnená Križová cesta Kramáre. Jednotlivé zastavenia sú umiestnené vo vzdialenosti cca 3 – 5m mimo profil vozovky.

Nová Snežienková ulica, realizovaná v súvislosti s novou výstavbou obytných objektov, má betónovú vozovku v šírke 4,80m. Cesta je súkromná uzatvorená na vstupe bránou.

Snežienková ul., je pôvodný prístupový chodník vedúci medzi záhradnými plotmi v šírke cca 2,5m. Cesty je vedená kolmo na vrstevnice a v hornej časti má veľmi nepriaznivý pozdĺžny sklon. V dolnej časti v dĺžke cca 230m je spevnená betónovou vozovkou. V hornej časti je nespevnená, štrková vozovka. Táto cesta jej jediná priechodná celým riešeným územím až do lesoparku.

Stará Klenová, pokračovanie pôvodnej prístupovej cesty. Medzi záhradami je spevnená betónovou vozovkou v dĺžke cca 240m, v rôznych šírkach cca 3,50 – 1,50m v hornej časti má betónovú úpravu a je ukončená obratiskom s prístupom k susediacim parcelám. Pôvodne priamo priechodný chodník z obratiska pokračuje priečnym prepojením k susediacemu chodníku v dĺžke cca 40m a pokračuje až na hranicu lesoparku.

Medzilahlý prístupový chodník medzi Starou Klenovou a Belianskou nie je badateľný v teréne.

Belianska je prístupová cesta so spevneným betónovým povrchom v šírke do 3,0m v dĺžke cca 270m. Z konca je pripojený priečny prístupový chodník v smere na východ.

Kízavá - je východná obvodová cesta tejto časti zóny Horný Kramer – západ. Je to betónová vozovka v šírke 5,80m s jednostranným chodníkom v premenlivej šírke 1,0 – 1,5m . Pozdĺžny sklon je krajne nevyhovujúci. Kízavá ul. pokračuje do lesoparku ako spevnená asfaltová vozovka v šírke cca 4,0m. Z tejto cesty v jej lesnej časti sú pripojené viaceré objekty a parcely vo vnútri zóny cez územie lesoparku vyjazdenými a pravidelne využívanými nespevnenými lesnými cestami v šírke do 2,50m.

Pôvodné prístupové chodníky majú premenlivé šírky medzi plotmi cca 2,50-3,00m. Ich povrchová úprava je rôznorodá, nejednotná podľa postupu výstavby jednotlivých objektov v tejto časti sa upravovali aj postupne a rôznorodo prístupové trasy. Viaceré sa strácajú v neupravovanej vegetácii a v novej výstavbe.

Horný Kramer – Koliba – hlavné prístupové cesty do tohto územia sú cez Vlársku ul. a Bárdošovej ul. z južnej strany od Stromovej a cez Bárdošovu od Jeséniovej na Kolibe.

Komunikačná sieť v tejto časti je už stabilizovaná, okrem dlhodobu plánovaného a nerealizovaného prepojenia medzi Vlárskou a Kolibou vo funkčnej triede C1 v kategórii MO 8,5/40 spolu s trolejbusovou traťou. Cesty v tejto časti , ktoré sú stabilizované sú nasledovné:

- **Vlárška ul.**, cesta vo funkčnej triede C1, v kategórii MO 8,5/40, je v prevádzke iba cez most ponad Magurskú. Chýba priame prepojenie na Jeséniovu aj s trolejbusovou traťou.
- **Ambrová**, funkčná trieda C3, kategória MO 8/30, slepá cesta.
- **Júnová**, cesta funkčná trieda C3, kategória MO 8/30, slepá cesta.
- **Júlová**, cesta funkčná trieda C3, kategória MO 8/30, slepá cesta. Platný UPZ navrhoval jej predĺženie a spojenie s Júnovou.
- **Na Revíne**, cesta funkčná trieda C3, kategória MO 8/30,
- **Bárdošova ul.**, cesta funkčná trieda C3, kategória MO 8/30 má tieto parametre v dolnej časti. V hornej časti, okolo bývalých filmových ateliérov má Bárdošova ul. rôznorodý priečny profil.
- **Magurská**, prístupová cesta, slepá, vo funkčnej triede D1 s premenlivými šírkami priečného profilu 3-4m.

NÁVRH DOPRAVNÉHO RIEŠENIA HORNÝ KRAMER

Vzhľadom na rozdielnosť cestnej siete v oboch častiach územia je popis návrhu tiež rozdelený na tieto dve relatívne dopravno samostatné územia.

Predĺženie Vlárskej ul. je rozhodujúci návrh v dopravnom riešení tejto zóny. Dlhodobu sa navrhuje priame cestné prepojenie oblasti Kramárov. v smere Koliba s jej pripojením na Jeséniovu ul. Súčasťou tejto dopravnej trasy, celomestského významu, je aj predĺženie trolejbusovej trate po Vlárskej s jej pripojením na jestvujúcu trolejbusovú otočku na Jeséniovej ul. Tu je v súčasnosti trolejbusová konečná zastávka trolejbusovej trati vedenej z centra mesta po Podkolibskej, Hlavnej a s obratiskom na Jeséniovej. Toto predĺženie a prepojenie Vlárskej na Kolibu umožní vytvorenie nového dopravného prístupu do celej oblasti Koliby, ako aj zokruhovanie trolejbusových liniek, čo zvýši flexibilitu trás MHD v tejto hornej časti Bratislavy.

Horný Kramer – západ – hlavné prístupové cesty do tohto územia sú cez Vlársku ul. a následne cez ul. Stará Klenová.

Kízavá ul. zostáva v pôvodnej polohe, má krajne nepriaznivý sklon a limitovaný priečny rozmer s jednostranným chodníkom. Na túto komunikáciu sú pripojené dve slepé prístupové cesty vo funkčnej triede C3. Vlastná cesta pokračuje do lesoparku a tiež aj okolo celého riešeného územia

Západná obvodová cesta – jestvujúca nespevnená obvodová cesta je trasovaná okolo riešeného územia, je vedená miestami aj na území lesoparku, umožňuje dopravný prístup k objektom. Lesné cesty je možné využívať len so súhlasom vlastníka resp. správcu Mestské lesy. Návrh nepredpokladá budovanie nových ciest v CHKO.

Nové prístupové cesty sú navrhnuté do vnútorných častí toho územia. Pre zlepšenie dopravných prístupov do priestorov s možnosťami umiestnenia nových rodinných domov, sú navrhnuté nové cesty vo funkčnej úrovni D1 v šírke min. 8,0m resp. D1* v šírke min 5,0m, s obojstranným zeleným pásom v min šírke 1,0m a ukončené obrátkom.

- Navrhovaná nová komunikácia v triede D1 je pripojená po vrstevnici na Kízavú ul. Na túto verejnú komunikáciu sú pripojené dopravne tlmené neverejné komunikácie D1* s max. dĺžkou do 80 m.
- Ostatné, pôvodne pešie chodníky, s obmedzenými šírkovými parametrami, sú ponechané v pôvodnom trasovaní.

Horný Kramer – Koliba

Vlárska ul. – prepojenie medzi oblasťami Kramáre a Koliba, je to najdôležitejšia časť dopravného návrhu zóny Horný Kramer. V tejto trase bude trasovaná aj trolejbusová trať Kramáre – Koliba. Je navrhnutá vo funkčnej triede C1, v kategórii MO 8,5/40.

Júnová a Júlová ul. – navrhuje sa predĺženie oboch jestvujúcich ciest s ukončením v obrátku v nezmenenom šírkovom usporiadaní realizovanom na jestvujúcich úsekoch týchto miestnych ciest. Dopravne sa navrhuje tieto cesty prevádzkovať vo funkčnej triede D1. Tieto návrhy umožnia vytvorenie nových priestorov pre budúcu výstavbu rodinných domov.

Jeséniova ul. – úprava jestvujúcej otočky trolejbusov a zastávkových priestorov tak, aby tento priestor vyhovoval spojenej koncovej zastávky a obrátku pre obe trolejbusovej trate sem prichádzajúce z centra mesta po Podkolibskej – Hlavnej a Jeséniovej a novej trolejbusovej trati od Kramárov prichádzajúcej po novej Vlárskej ul.

Mestská hromadná doprava (MHD)

Trolejbus

Zachovať jestvujúcu trolejbusovú trať po Vlárskej s obrátkom pri Národnom onkologickom ústave. Novonavrhované je trolejbusové prepojenie Kramárov a Koliby predĺžením Vlárskej ako VPS.

Autobusy - západnej časti riešeného územia je v premávke autobusová linka po miestnych komunikáciách Na Revíne- Júlová – Bárdošova. Táto linka je prevádzkovaná menšími autobusmi, vzhľadom na nedostatočné šírkové pomery na týchto komunikáciách.

Zastávky MHD umiestňovať do priestorov vyústenia jestvujúcich a navrhovaných peších trás s nástupom do územia s takou vzdialenosťou medzi zastávkami, aby ich pešia dostupnosť z hĺbky územia nepresiahla 5 min. normálnej chôdze v kopcovitom teréne. Zastávky v príslušnom smere jazdy z bezpečnostných dôvodov umiestňovať vždy za priechod pre chodcov. Nové umiestnenie zastávok premietnuť aj do výkresového zobrazenia.

Cyklisti

Rešpektovať existujúce cyklistické komunikácie (cyklistická radiála 22) a nové cyklistické komunikácie požadujeme realizovať tak, aby boli prepojené s regionálnymi a nadregionálnymi cyklistickými komunikáciami

v súlade s Národnou stratégiou rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, koncepciou územného rozvoja cyklotrás Bratislavského samosprávneho kraja, Sieťou cyklistickej infraštruktúry Hlavného mesta SR Bratislavy a strategickým dokumentom Rozvoj cyklistickej dopravy v mestskej časti Bratislava - Nové Mesto.

Riešiť parkovacie plochy pre bicykle s určeným minimálnym percentuálnym počtom miest z kapacity parkoviska pre motorové vozidlá, napr. parkovacie plochy pre bicykle s počtom miest minimálne do 20% kapacity parkoviska pre motorové vozidlá stanovenej pre príslušné zariadenia podľa STN 73 6110 /Z2

Chodci.

Pri navrhovaní chodníkov nepoužiť šírky „menšie“ ako uvádza dokument „Princípy a štandardy priestorov chodníkov“, ktoré vypracoval Metropolitný inštitút Bratislavy.

V súvislosti s organizáciou pešej dopravy je potrebné zabezpečiť jej bezpečný prístup k najbližším zastávkam MHD. Vybudovanie a zachovanie spojovacích peších komunikácií po spádnici medzi komunikáciami Vlárská, Júnová, Júlová ..., rozšírenie a vybudovanie chodníkov.

Parkoviská,

Statickú dopravu riešiť v zmysle STN 73 6110 / Z2, krátkodobé návštevnícke parkoviská zásadne riešiť ako súčasť plôch verejných v rámci vnútornej siete obslužných uličných komunikácií.

Návrh predpokladá parkovanie a odstavovanie súkromných motorových vozidiel na vlastných parcelách jednotlivých objektov.

Navrhované sú verejné parkoviská v troch lokalitách:

- Na Revíne, v smerovom oblúku tejto cesty je plocha pre 32 parkovacích miest
- Stará Klenová – tu je priestor pre dve parkovacie plochy s 15 a 10 parkovacími miestami.

Železničná doprava

V rámci riešenia širších vzťahov GR ŽSR žiada rezervovať územie pre:

a. novú trať v tuneli v úseku ŽST Bratislava-Lamač — Odbočka Vinohrady — ŽST Bratislava-Vajnory pre nákladnú železničnú dopravu, obchádzajúcu ŽST Bratislava hlavná stanica, v súlade s ÚP hlavného mesta SR Bratislavy a s ÚP BSK,

b. trasu vysokorychlostnej trate v katastrálnom území Vinohrady v súlade s ÚP BSK a s pripravovanou štúdiou uskutočniteľnosti „Národná štúdia uskutočniteľnosti vysokorychlostnej trate prepojenia krajín V4“.

Všetky jestvujúce úrovňové kríženia komunikácií so železničnou traťou je potrebné v územnom pláne navrhnuť ako mimoúrovňové.

b.10 TECHNICKÁ INRAŠTRUKTÚRA

b.10.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

Súčasný stav

Územie Horného Kramera sa rozprestiera na južných svahoch Malých Karpát, čo má priamy vplyv na prírodný charakter územia - bezprostredný kontakt s lesným masívom a veľké výškové rozdiely. Táto skutočnosť má vplyv tiež na zásobovanie vodou celej oblasti Koliba - Kramáre.

Pitná voda je z vodného zdroja Sihot' dopravovaná cez čerpaciu stanicu Západ potrubím DN 400 do vodojemu Kramáre I. (III. tl. p.) o objeme 6 000 m³ a výškovým umiestnením 275,00/270,00 m n.m. a z neho výtlačnými potrubiami DN 300 do vodojemov IV. tlakového pásma Kramáre II a Koliba I. Areál vodojemu Kramáre II. sa nachádza na Kízavej ul. Akumulácia tohto vodojemu o objeme 3 000 m³ a výškovým umiestnením 312,00/307,00 m n.m. slúži na zásobovanie IV. tlakového pásma. Dnešná zástavba RD nad Vlárskou ul. je zásobovaná zo siete IV. tl. pásma s nevyhovujúcimi tlakovými pomermi. Riešené územie východne od Magurskej ul. spadá až na najvyššie položenú časť Bárdošovej ul. do IV. tl. pásma. Pôvodná akumulácia vodojemu Koliba I. (1 000 m³) a výškovým umiestnením 313,50/308,50 m n.m. bola zväčšená na 5 100 m³. Územím prechádzajú trasy výtlačného a zásobného potrubia DN 300 z vodojemu Kramáre I. do vodojemu Koliba I. resp. z tohto vodojemu do spotrebiska. V území je vybudovaná zásobná sieť profilov DN 100 a DN 150 mm.

Návrh riešenia

Urbanistický návrh uvažuje s výstavbou 99 rodinných domov so 148 b.j. Výpočet potreby vody je prevedený podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo 14.11.2006.

Potreba vody

$$519 \text{ ob.} \quad \times \quad 135 \text{ l/ob.d} \quad = \quad 70\,065 \text{ l/d}$$

$$Q_p = 0,81 \text{ l/s}$$

$$Q_m = Q_p \times k_d = 0,81 \times 1,6 = 1,3 \text{ l/s}$$

$$Q_h = Q_m \times k_h = 1,3 \times 1,8 = 2,34 \text{ l/s}$$

Zásobovanie navrhovanej zástavby bude zabezpečené rozšírením vodovodnej siete potrubiami DN 100 resp. 150 mm. Navrhovaná zástavba je sústredená prevažne do oblastí Kízavá-Klenová-Snežienková a Júnová-Júlová. V ul. Júnová-Júlová navrhujeme predĺženie existujúcich vodovodov, v oblasti Kízavá-Snežienková vytvorenie samostatného tlakového pásma. Zástavba nad kótou cca 290 m n.m. by tak bola zásobovaná cez automatickú tlakovú stanicu pri vodojeme Kramáre II, IV.tl.p.

b.10.2 ODKANALIZOVANIE

Súčasný stav

Riešené územie sa nachádza v povodiach zberačov A a B ľavobrežného kanalizačného systému Bratislavy. Hranicu s povodím zberača B tvorí Cesta na Kamzík. Stokovú sieť verejnej kanalizácie má v súčasnosti vybudovanú väčšina zastavaného územia. Bez kanalizácie sú iba: horný úsek Magurskej ul., záhradné domy na Belianskej a Snežienkovej, časť zástavby v priestore Júnová-Júlová, chýba stoka v Ceste na Kamzík.

Hlavnými odvodňovacími prvkami územia sú :

- zberač A, vedúci z Kamzíka okolo Filmových ateliérov a dole Bárdošovou ul. Na tomto úseku má zberač dimenziu DN 300 - 600 mm. Jeho povodie pokrýva strednú časť územia.
- zberač A II sa nachádza v dolnom úseku Magurskej ul., odkiaľ vedie k areálu Nem. akad. Dérera. Na dolnom úseku má zberač dimenziu DN 600 mm. Jeho povodie pokrýva územie na západ od Magurskej ul.
- zberač B II. Vlastný zberač sa nachádza južne od hranice riešeného územia, v ulici Jaskový rad. Jeho povodie však pokrýva celú oblasť okolo ulice Cesta na Kamzík.
- zberač B IV. Zberač odvodňuje severovýchodný cíp územia oproti Filmovým ateliérom a hornú časť Koliby. Začiatok zberača má v tomto mieste dimenziu DN 300 - 300/450 mm.

Stoková sieť riešeného územia má dimenzie stôk DN 300 a 400 mm. Odtokové pomery územia sú vďaka jeho sklonitosti priaznivé. Extrémne sklony v oblasti Snežienkovej ulice, prevyšujúce až 20%, budú však komplikovať a predražovať výstavbu kanalizácie.

Návrh riešenia

Návrh odkanalizovania reaguje na potreby vyplývajúce z urbanistického riešenia, ktorého nosnou myšlienkou je rozvoj rodinnej zástavby. **Kanalizácia je v tejto dokumentácii navrhovaná ako splašková.**

V povodí zberačov A a A II sa navrhuje sústava resp. predĺženie uličných splaškových stôk DN 300 mm. Trasy splaškových stôk pôjdu v komunikáciách resp. prístupovými chodníkmi k stavebným parcelám. Na zmiernenie sklonu stôk a prietokovej rýchlosti bude treba uvažovať s väčším počtom spádovísk a kvalitným rúrovým materiálom. Predpokladá sa, že časť z ich rozsahu bude aj neverejného charakteru. Určenie hraníc medzi verejnými a neverejnými časťami kanalizácie by malo byť predmetom prerokovania dokumentácie so správcom verejnej kanalizácie BVS, a.s. Sústavy nových stôk v oblasti Snežienkovej a Belianskej ul. sa zaúestia do existujúcich stôk v Klenovej a Kĺzavej ulici.

V povodí zberača B II treba v prvom rade upozorniť na potrebu výstavby zberača B II-1 v Ceste na Kamzík. Dno tohto údolia je optimálnou a logickou odvodňovacou cestou pre odkanalizovanie zástavby na jeho oboch svahoch. Výstavba zberača B II-1 je zároveň limitujúcim činiteľom pre akúkoľvek investičnú činnosť v jeho prirodzenom povodí. Návrh tohto zberača je obsiahnutý v ÚPN m. B., r. 2007, vo viacerých generáciách ÚPD zón Koliba-Kramáre, v staršom i novom genereli odkanalizovania mesta. V tomto dokumente je opäť navrhnutý zberač B II-1 v súlade s celomestskou koncepciou. Zberač B II-1 umožní rozvoj výstavby aj v ďalších oblastiach svojho povodia, napr. v oblasti Cádrovej, Suchej a Chrasťovej ulice zo strany Koliby.

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Pásma ochrany sú vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Z hľadiska ochrany kvality podzemnej a povrchovej vody je plánovaný územný rozvoj podmienený napojením rozvojových plôch na splaškovú kanalizačnú sieť s následným odvedením do ČOV. S prípadnými dočasnými riešeniami odvádzania splaškových vôd, ako sú žumpy, resp. domové ČOV, nebudú povolené.

b.10.3 ODVÁDZANIE DAŽĎOVÝCH VÔD

Súčasný stav

Dotknuté územie Horného Kramera spadá do povodia lesných potokov stekajúcich údoliami Magurskej ulice (potok Kĺzáň) a Cesty na Kamzík (potok Kamzičí jarok), ktoré sú dolných častiach územia

zaústené do verejnej kanalizácie. Ich zatrubnené úseky, ako aj jestvujúce odlučovače splavenín sú v zlom technickom stave a vyžadujú rekonštrukciu.

Ide o svahovité územie so stupňujúcou sa urbanizáciou územia, ktoré je z hľadiska zrážkovo-odtokového procesu značne problematické. Zvyšovanie zastavanosti, prebiehajúce klimatické zmeny spojené so zvyšovaním početnosti a extrémnosti privalových zrážok zvyšujú nebezpečenstvo vzniku lokálnych záplav.

Dochádza k zvýšenému povrchovému odtoku zrážkových vôd, preto je nutné v dotknutom území riešiť problematiku nakladania so zrážkovými privalovými vodami koncepčne, povrchové vody z novourbanizovaných území eliminovať na mieste ich vzniku a zväziť reguláciu intenzity výstavby.

Návrh riešenia

Navrhaná zástavba bude odkanalizovaná delenou kanalizáciou. Pri návrhu zachytávania a odvádzania dažďových vôd v dokumentácii pre jednotlivé objekty je potrebné vody z povrchového odtoku eliminovať na mieste ich vzniku návrhom vhodných retenčno-infiltračných zariadení, ako sú zelené strechy, retenčné nádrže a vsakovacie bloky.

Pri výpočte potrebných objemov retenčných dažďových nádrží a vsakov je potrebné použiť aktualizované hodnoty pre 50-ročnú návrhovú privalovú zrážku $p=0,02$, trvajúcu 120 min., s intenzitou $i=80,6$ l.s⁻¹.ha⁻¹ a súčiniteľ odtoku zo spevnených plôch striech a komunikácii $k=1$. Podmienkou pre návrh vsakovania dažďových vôd, je znalosť geologických, hydrogeologických pomerov v území, ktoré určujú priestorové a objemové nároky vsakovacích zariadení.

V podrobnejších dokumentáciách by malo byť riešené aj usporiadanie pomerov okolo malých potokov v Magurskej ul. a v Ceste na Kamzík. Zámerom je obnoviť charakter potokov ako živého prvku v obytnom prostredí, vymedziť im jasne definované koryto, oddeliť od kanalizácie a zabezpečiť ochranu čistoty vôd.

V ďalšej etape spracovania projektovej dokumentácie (DUR) bude potrebné:

- vypracovať štúdiu odtokových pomerov územia a hydrologickú štúdiu vodných tokov s cieľom zvýšiť vsakovací a retenčný potenciál územia a zároveň zamedziť možným bleskovým záplavám v riešenom i kontaktnom území. V prípade potreby navrhnuť rekonštrukciu profilov tokov a lapačov splavenín, v ideálnom prípade korytá tokov odkryť a revitalizovať.
- realizovať vodozádržné opatrenia a ekostabilizačné opatrenia pozdĺž komunikácií, ktoré umožnia postupné vsakovanie zrážkovej vody stekajúcej zo spevnených plôch, minimalizovať používanie vodonepriepustných materiálov a dlažieb celkovo (najmä pre nemotoristické komunikácie, účelové komunikácie, parkoviská, pobytové plochy, a pod.).

b.10.4 ZÁSBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Súčasný stav

Z hľadiska zásobovania elektrickou energiou sa územie nachádza medzi transformačnými stanicami 110/22 kV Lamač a 110/22 kV Pionierska.

Napäťová hladina VVN

V súčasnosti severným okrajom riešeného územia prechádza nadzemné vedenie 2 x 110 kV z TR 110/22 kV Lamač smerom na elektrické stanice Pionierska a Ostredky. Vedenie 2 x 110 kV je treba v súčasnosti považovať za stabilizovaný prvok v území, je súčasťou dominantného okruhu vedení VVN mesta.

Napäťová hladina VN

Severným okrajom územia v súbehu s 2 x 110 kV nadzemným vedením prechádza nadzemné 22 kV vedenie č. 411. Priamo v riešenom území sa v súčasnosti nachádza sústava elektrických staníc VN/NN a rozvodná 22 kV káblková sieť. Prostredníctvom tejto siete, ktorú tvoria transformačné stanice VN/NN, sústava 22 kV káblových vedení a NN rozvodná sieť, je realizované zásobovanie jednotlivých odberateľov elektrickou energiou. Sieť VN aj NN je v prevažnej miere zrealizovaná ako káblová. Lokalizácia jestvujúcich elektrických staníc VN/NN a sústava 22 kV káblových vedení je zrejmä z grafickej časti.

NN rozvodná sieť nie je predmetom riešenia v tomto stupni dokumentácie.

Návrh riešenia

Rozvoj distribučnej sústavy VVN

V zmysle platného ÚPN mesta Ba, r. 2007 a jeho ZaD je rezervovaná lokalita pre plánovanú elektrickú stanicu 110/22 kV Kramáre vrátane napojenia 2x110 kV nadzemným vedením na vedenie VVN prechádzajúce severným okrajom územia. Avšak v nedávnej minulosti sa uvažovalo s premiestnením odsúhlasenej lokality pre elektrickú stanicu VVN/VN do novej lokality. Táto bola územnotechnickou štúdiou prevádzkovateľa sústavy VVN situovaná neďaleko pôvodnej lokality, do ochranného pásma jestvujúceho 2x110 kV nadzemného vedenia, ale navrhovaná v zapúzdrenom prevedení. V prípade akceptácie novej polohy pre túto zapúzdrenú elektrickú stanicu, bude túto zmenu potrebné vykonať formou nových ZaD platného ÚPN m. Ba, r. 2007. Do tejto doby treba akceptovať riešenie podľa platného ÚPN m Ba, r. 2007 a jeho ZaD.

Elektrická stanica VVN/VN a nadzemné vedenia VVN majú svoje ochranné pásma, ktorú sú vyznačené v grafickej časti a treba ich rešpektovať.

Rozvodná sústava VN

Bilancie navrhovanej zástavby

Podľa podkladov urbanistickej ekonómie je v území navrhovaná výstavba 148 bytových jednotiek v 99 rodinných domoch rozmiestnených v značnom rozptyle, s občianskou vybavenosťou sa neuvažuje.

Pre uvedené bytové jednotky v uvažujeme s $P_{inš.}=11$ kW/b.j., a s merným zaťažením 2,6 kW/b. j. Výkonové nároky teda predstavujú $P_{inš.}=1628$ kW, $P_{sk} = 385$ kW.

Pre pokrytie výkonového nároku navrhujeme vybudovanie novej elektrickej stanice VN/NN ako voľno stojacej kioskovej osadenej trafojednotkou 1x400 kVA s možnosťou rozšírenia na 630 kVA. Ďalšie objekty RD budú zásobované prostredníctvom jestvujúcej resp. rozšírenej siete NN.

VN prípojka

Navrhovaná elektrická stanica bude pripojená káblovou slučkou z jestvujúceho káblového vedenia..

NN rozvody, VO

Rozvody NN siete z novej elektrickej stanice budú zrealizované káblovým vedením 1kV, osvetlenie nových komunikácií (podľa typu) predpokladáme výbojkovým svietidlami, napojenie káblami AYKY 4 x 35 mm². Riešenie NN siete a VO nie je predmetom tejto dokumentácie.

Záver

Lokalizovanie elektrickej stanice môže byť spresnené v ďalších stupňoch dokumentácie a v závislosti od postupu prestavby územia. Samotné podmienky pripojenia stanovi prevádzkovateľ siete pri spracovávaní ďalších stupňov dokumentácie a v závislosti od aktuálneho stavu siete.

Ochranné pásma - Zákon č.251/2012 z. z. o energetike :

- Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť oboch rovin od krajných vodičov je pri napätí

a/ od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
3. pre zavesené káblové vedenie 1m

b/ od 3 kV do 110 kV vrátane 15 m,

c/ od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m

d/ od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m

e/ nad 400 kV 35 m.

- Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 3 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

- Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

a/ 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky.

b/ 3 m pri napätí nad 110 kV.

- Ochranné pásmo elektrickej stanice

a/vonkajšieho vyhotovenia s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

b/ vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

c/s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení .

b.10.5 ZÁSOBOVANIE PLYNOM A TEPLOM

Súčasný stav

Jestvujúca zástavba v riešenom území je zásobovaná plynom STL plynovodmi, ktoré sú súčasťou systému zásobovania plynom oblasti Kramáre - Koliba. Plynovody sú prevádzkované tlakom 0,1 MPa z RS na Vlárskiej ul. s výkonom 10 000 m³/h. Z RS Vlárška je vedené hlavné zásobné potrubie DN 300, PN 0,1 MPa, ktoré ďalej pokračuje v profile DN 100 do Kízavej ul. a profilom DN 200 do Vlárskiej ul., odkiaľ je dimenziou DN 80 zabezpečená potreba plynu v Magurskej ul. V Bárdošovej ul. je vedený STL plynovod DN 200 až po RS na Brečtanovej ul. STL plynovod DN 200 je vybudovaný i v Júlovej ul. Pozdĺž severnej hranice riešeného územia prechádza NTL plynovod DN 150, ktorým je prepojená RS Koliba II. s RS Bellova. NTL plynovody v tejto oblasti boli až na malú lokalitu pod Filmovými ateliérmi stredotlakovou plynovodnou sieťou.

Zásobovanie teplom existujúcej zástavby je zabezpečované prostredníctvom domových a blokových kotolní na báze zemného plynu. Významnejšie areálové zdroje tepla sú vyznačené v grafickej časti. V priestore ulíc Višňová a Na Revíne sú z blokovej kotolne prostredníctvom sekundárnej teplovodnej siete zásobované príľahlé bytové domy.

Návrh riešenia

V riešenej lokalite je navrhovaná výstavba rodinných a bytových domov a objekty administratívy a obchodu, služieb. Pre navrhovanú zástavbu bude zemný plyn zabezpečený na vykurovanie, klimatizáciu, ohrev teplej úžitkovej vody a varenie v domácnostiach. Pre rodinné domy je potreba plynu pri výpočtovej teplote – 11°C stanovená v množstve 1,2 m³/h. U spotrebičov uvažujeme s ich účinnosťou 0,95

a výhrevnosťou plynu 33,4 MJ/m³. Ročná potreba plynu pre priemerný rodinný dom je uvažovaná s potrebou 3400 m³/rok.

Potreba plynu

$$Q_p = 99 \text{ RD} \times 1,2 \text{ m}^3/\text{h} = 118,8 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_r = 336 \text{ 600 m}^3/\text{rok}$$

Pre zásobovanie navrhovanej zástavby je potrebné rozšírenie stredtlakovej plynovodnej siete 0,1 MPa, na ktorú budú jednotlivé objekty napojené prípojkami cez uličné regulátory tlaku plynu (STL/NTL) a plynomery situované na hraniciach stavebných pozemkov, na verejne prístupných miestach.

Uvažovanú zástavbu navrhujeme zásobovať teplom tak ako doteraz z decentralizovaných zdrojov, samostatnými kotolňami na báze zemného plynu. V projektoch jednotlivých objektov však budú využívané aj alternatívne zdroje (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory a pod.)

Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys.

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.

Zriaďovať stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete.

b.10.6 TELEKOMUNIKÁCIE

Súčasný stav

Riešené územie Horný Kramer predstavuje z hľadiska napojenia na telekomunikačnú sieť oblasť začlenenú do atrakčného obvodu telekomunikačného objektu TO Kramáre. V riešenej oblasti je vybudovaná telekomunikačná infraštruktúra a taktiež sa v okolí nachádzajú rezervy pre napojenie menšej výstavby. V prípade rozsiahlejších investičných aktivít je potrebné s využitím jestvujúcich optických trás budovať optickú prístupovú sieť.

TO Kramáre je vybudovaný v digitálnej technológii a začlenený do digitálnej optickej siete v rámci mesta Bratislavy. Hlavné trasy telekomunikačných káblov prebiehajú v kábelovode a v samostatných trasách diaľkových optických a metalických káblov. Napojovacím bodom na verejnú telekomunikačnú sieť sú jestvujúce trasy optických vedení, resp. HDPE rúry situované pozdĺž hlavných optických trás.

Návrh riešenia

V riešenom území sa predpokladá s urbanistickým dotvorením disponibilných plôch, predovšetkým s výstavbou rodinných domov. Pre danú kapacitu navrhujeme v súlade s prijatou koncepciou výstavby

telekomunikačnej siete vybudovať sieť s 150% hustotou telefonizácie a zabezpečením daných požiadaviek na telekomunikačné služby.

Napojovacím bodom na verejnú telekomunikačnú sieť sú vybudované rezervy v miestnej telekomunikačnej sieti a pri väčšej zástavbe jestvujúce trasy optických vedení, resp. HDPE rúry situované pozdĺž hlavných optických trás.

Posúdenie kapacít :

V riešenom území je navrhovaných 99 rodinných domov, čo z hľadiska potrebnej kapacity telekomunikačnej infraštruktúry predstavuje 200 párov metalickej siete, alebo alternatívne 12 optických vlákien pre optickú prístupovú sieť.

Koncept riešenia :

Vzhľadom k prijatej koncepcii budovania telekomunikačných sietí navrhujeme predmetné územie pokryť prostredníctvom výstavby optickej prístupovej siete.

Výstavba optickej prístupovej siete spočíva v realizácii primárnej optickej siete z telekomunikačného objektu, ktorá sa zafukuje do vopred realizovaných HDPE rúr a následnej realizácie sekundárnej optickej prístupovej siete do jednotlivých objektov prostredníctvom mikrotrubičiek a minikáblov vo forme 12 vl. káblových zväzkov. Technológia optických prístupových sietí umožňuje sprístupnenie najnovších telekomunikačných služieb v požadovanom rozsahu. Po posúdení jednotlivých požiadaviek na telekom. služby bude navrhované riešenie optickej prístupovej siete upresnené.

Ochranné pásma :

Na ochranu telekomunikačných vedení (káblových) sa podľa § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách zriaďuje ochranné pásmo. Pred začatím výkopových prác je nutné zameranie a vytýčenie podzemných inž. sietí.

V zmysle príslušného zákona, telekomunikačnej vyhlášky a noriem STN predstavujú ochranné pásma telekomunikačných zariadení:

Pre miestne telekomunikačné káble a rozvody je ochranné pásmo široké 1,5 m od osi trasy a prebieha po celej dĺžke trasy.

Pre diaľkové a spojovacie vedenia je ochranné pásmo široké 1,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

b.11 ZÁSADY OZELENENIA

Riešené územie je súčasťou urbanistických obvodov 030 Kamzík, 036 Belianska a 037 Na Revíne v k.ú. Vinohrady. Riešené územie sa nachádza v zastavanom území a v nezastavanom území mestskej časti Nové Mesto. V zastavanej časti sa žiadne chránené územia nenachádzajú. V časti mimo zastavané územie sa nachádzajú lesné porasty, ktoré sú súčasťou veľkoplošného chráneného územia CHKO Malé Karpaty. Táto časť je aj súčasťou Bratislavského lesoparku (BLP) a časť lesných porastov patrí do lesov osobitného určenia. Hranica BLP je v riešenom území totožná s hranicou CHKO. Žiadny chránený strom sa v riešenom území nenachádza podľa zoznamu ŠOP SR.

V riešenom území platí prvý stupeň ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny mimo CHKO.

Potenciálna prirodzená vegetácia v území.

Podľa fyto geograficko – vegetačného členenia (In: Atlas krajiny SR, 2002) leží riešené územie v dubovej zóne, v horskej podzóne v kryštálicko – druhohornej oblasti, na rozhraní podkresov Devínske a Pezinské Karpaty.

Potenciálna vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa vyvinula za súčasných klimatických, edafických a hydrologických podmienok, keby človek do vývojového procesu nijakým spôsobom nezasahoval. V daných podmienkach, až na stanovištia na holých skalách a otvorených vodných hladinách, by sa vyvinuli lesné rastlinné spoločenstvá ako stabilný autoregulačný systém. V riešenom území sa pôvodne vyskytovali nasledujúce biotopy:

Dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici pilosae – Carpinenion* J. et M. Michalko 1985)

Dubovo – hrabové lesy karpatské sú najrozšírenejšou lesnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne rástli na súvislých pahorkatinách a na vrchovinách až do výšky priemerne 600 m.n.m. na rôznych podložiach (vyvreté hlbinné horniny, vulkanické horniny, vápence, dolomity, pieskovce, flyše, spraše, sprašové hliny, náplavy a pod.) Pôdy sú hlboké ovplyvňované podzemnou vodou.

Druhové zloženie je veľmi bohaté. V stromovej vrstve prevláda dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*) v podrade zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Cornus sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), vtáči zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*).

Dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae – cerris* Soó 1957)

Sú rozšírené na južne exponovaných svahoch s miernym až prudkým sklonom na granodioritoch (biotických), granitoch, granitoidoch, pegmatitoch, biotických rulách a pod.

Stromovú vrstvu tvorí dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), dub cerový (*Quercus cerris*), dub plstnatý (*Quercus pubescens*), jarabina brekyňova (*Sorbus torminalis*), javor poľný (*Acer campestre*), brest hrabolistý (*Ulmus carpiniifolia*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), z krovín sa vyskytujú vtáči zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharica*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh obyčajný (*Crataegus monogyna*), čerešňa mahalebková (*Prunus mahaleb*) a iné.

Zeleň

Návrh budúcej koncepcie zelene riešeného územia UPN Z vychádza z analýzy súčasného stavu zelene a hodnotenia potenciálu súčasného stavu zelene na úrovni funkčných plôch. Na podporu priaznivého životného prostredia, zmiernenie negatívnych vplyvov urbanizácie v prípade riešeného územia je navrhované posilnenie zelene v riešenom území v podobe výsadby drevín, uplatnenie prírody blízkych zelených plôch – lúčneho biotopu.

Súčasný systém zelene v riešenom území je usporiadaný do funkčných plôch, ktoré dotvárajú alebo dopĺňajú sídelný priestor. Koncepcia zelene je založená na princípe rozvoľnenej výsadby stromov a krov so zachovaním voľných trávnatých plôch. Riešené územie je v súčasnosti voľne prístupné. V riešenom území nie je známy trvalý výskyt chránených druhov rastlín alebo ich biotopov. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí v riešenom území 1. stupeň ochrany (okrem časti v CHKO Malé Karpaty, kde platí 2. stupeň ochrany) a uplatňujú sa v ňom ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona.

V území sa nachádzajú: plochy verejnej zelene a parky, plochy verejnej zelene parkovo upravenej, plochy izolačnej zelene dopravných plôch a plôch technickej vybavenosti, vnútrobloková zeleň – poloverejný priestor, predzáhradky a záhrady – súkromný priestor, vyhradené areály škôl, vedy techniky a výskumu, administratívy, solitérne dominantné dreviny v území a uličné stromoradia.

Pozitívne faktory v území z hľadiska riešenia zelene predstavuje najmä:

- vysoký podiel vzrastlej zelene v riešenom území viazaná na záhrady,
- stromoradia pozdĺž ciest,
- plochy izolačnej a ochrannej zelene v blízkosti komunikácie Brnianska a Železničnej trate,

Negatívne faktory v území z hľadiska riešenia zelene:

- z hľadiska perspektívy ďalšieho vývoja, stability plôch zelene sú dreviny v štádiu dospelosti až staroby, stabilitu plôch je potrebné posilniť o nové kostrové dreviny,

Návrh zelene a ekostabilizačných opatrení.

Zeleň patrí k základným zložkám, ktoré vytvárajú priaznivé podmienky pre život mestského obyvateľstva. Veľmi dôležité je riešenie plôch pre zeleň s ostatnými funkčnými zónami a ich využitím.

Cieľom návrhu zelene je vytvorenie systému zelene prechádzajúceho od kompaktnej zelene pri Dunaji kontaktnou prechodovou zónou do urbanizovaného centra a prírodného masívu Karpát. Fungovanie prírodných prvkov však je podmienené druhovým zložením a priestorovou štruktúrou takto vzniknutých biocenóz.

Pokračujúca urbanizácia územia vyúsťuje do drobenia a vzájomnej izolácie biotopov, existenčne nevyhnutných pre rad organizmov. Toto drobenie a vzájomná izolácia populácií vedie k tomu, že ich existenčné nároky prestávajú byť uspokojované, výmena génov medzi nimi sa nemôže uskutočniť a nevyhnutným dôsledkom je zrýchľujúca sa degenerácia a vymieranie týchto populácií.

Formovanie spoločenstiev rastlín a živočíchov v mestách je ovplyvňované nielen geografickými, geomorfologickými, klimatickými, hydrologickými podmienkami a stavom okolitej krajiny, ale aj urbanistickým tlakom a rozvojom. O to významnejšiu ekostabilizačnú úlohu zohrávajú hlavne zachované zbytky pôvodných ekosystémov, nachádzajúcich sa na území. Ich biologickú a ekologickú hodnotu ovplyvňuje stav bezprostredného okolia.

Prostredie je v súčasnosti vystavené silnému negatívnemu tlaku v dôsledku ľudských aktivít. Jedným z tlmivých faktorov zmiernujúcich tento negatívny dopad je zeleň so svojou ekologickou, estetickou, hygienickou a spoločenskou funkciou.

Aj preto je navrhnuté dotvorenie ulíc stromoradiami ako ochranej a izolačnej zelene, jednotlivých kompaktných plôch sadovníckymi úpravami a prepojenie pomocou súvislých pásov stromovej a krovinej vegetácie kompaktných plôch zelene v urbanizovaných celkoch.

Existujúce parkové plochy je treba sadovnícky dotvoriť, napojiť na systém verejnej zelene, vytvoriť v nich izolačný viacposchodový pás zelene oddeľujúci kľudovú zónu od hluku a prachu komunikácií.

V rámci riešeného územia sú v grafickej časti vyznačené existujúce dreviny, dreviny navrhované na výsadbu a plochy pre vzrastlé dreviny a sadovnícky upravované plochy navrhnuté v predkladanom ÚPN Z.

Zeleň v rámci jednotlivých sektorov bude riešená komplexne, súčasťou tejto štúdie je nasadenie kompozičných princípov a to vytvorením alejí a kompaktných sadovnícky upravovaných plôch. Pri urbanistickom dotváraní týchto sektorov je treba okrem týchto líniových prvkov zelene uvažovať aj s plochami verejnej parkovo upravenej zelene.

Výrazným prvok tohto územia je vnútrobloková zeleň vyhradená pre obyvateľov jednotlivých blokov. Predstavuje dôležitý kompozičný prvok a plní viaceré funkcie v danom území - rekreačnú, zlepšovanie mikroklimy prostredia, estetickú....

Vnútroblokovú zeleň v území považujeme za stabilizovanú, kde v rámci údržby je treba venovať starostlivosť zeleni a podľa potrieb ju včas dopĺňať mladými výsadbami, aby nedochádzalo k celoplošným asanáciám pri obnove. Jednotlivé plochy pre väčšie využitie odporúčame dopĺňať lavičkami, prípadne detskými ihriskami.

Dôležitý mestotvorný prvok sú uličné stromoradia. Okrem existujúcich, kde je potrebné dbať na vhodnú údržbu a ochranu stromov navrhujeme vytváranie nových stromoradií a to dosadenie do ulíc, kde sa čiastočne už stromoradia nachádzajú resp. sa nachádzajú prázdne štvorce a v prípadoch, kde umiestnenie nových objektov zasahuje do existujúcich stromov.

Kompaktnejšie plochy zelene, ktoré považuje za perspektívne sú plochy parkové a verejne prístupné plochy zelene.

Jednotlivé plochy treba sadovnícky dotvoriť, v niektorých prípadoch vzhľadom na zdravotný stav drevín zrevitalizovať, koncepčne upraviť a dopracovať, doplniť prvkami drobnej architektúry (osvetlenie, lavičky, odpadkové koše....). Výsadby lokalizovať v miestach, kde kompozične doplnia celkovú koncepciu úprav plôch. Vytvárajú sa tak kompaktné plochy s udržiavanou trojetážovou zeleňou (trávnik, kríkové výsadby, vzrastlé stromy). Zeleň tak vytvorí línie a plochy s okrasno-estetickou a izolačnou funkciou.

Plochy verejnej zelene a zatrávnené plochy sú súčasťou bytových domov, zlepšujú pohodu bývania. Je potrebné ich zachovať, zabezpečiť pravidelnú odbornú údržbu.

V území sa nachádzajú aj plochy vyhradenej zelene školských a predškolských zariadení, súkromných a štátnych organizácií. Tieto plochy sú verejnosti neprístupné resp. prístupné iba v určitom období.

Školy a predškolské zariadenia v území majú nedostatok plôch zelene, zeleň je zastúpená iba vzrastlými stromami, pri organizáciách tieto plochy postupne ustupujú požiadavkám zabezpečenia parkovacích plôch.

Pri školských zariadeniach je potrebné plochy nezmenšovať, zabezpečiť odbornú údržbu drevín a ich prípadnú obnovu.

V rozvojových územiach odporúčame zachovať a zakomponovať do výstavby vzrastlé stromy hlavne s obvodom kmeňa v prsnej výške nad 80 cm a v dobrom zdravotnom stave. Odporúčame odstrániť z územia invázne rastliny a rovnako nepôvodné dreviny s invazívnym charakterom (agát biely) hlavne na severnej hranici v kontakte s CHKO Malé Karpaty (blok 13). Rovnako nevysádzať na severnom okraji územia v kontakte s CHKO Malé Karpaty nepôvodné druhy drevín, ale iba prirodzene sa vyskytujúce dreviny (prirodzenú vegetáciu tvoria karpatské dubovo-hrabové lesy);

Pre podporu biodiverzity v urbanizovanom prostredí zakladať plochy s prírodou blízkymi sadovníckymi úpravami (trojetážová zeleň) a sadovníckymi úpravami rešpektujúcimi stanovištné pomery lokality. Sadovnícke úpravy je nutné plánovať spolu s návrhom inžinierskych sietí. Ako mitigačné opatrenia pre zmenu klímy je potrebné uprednostňovať listnaté druhy s rozkonáreným habitusom a vyhnúť sa okrasným trpasličím kultivárom s minimálnou ekologickou hodnotou;

Pri ploche strechy objektu nad 2000 m² je vhodné aplikovať zelenú strechu, pretože plošne rozsiahle budovy predstavujú výrazné tepelné ostrovy mesta, konkrétne: budova Spoločnej nemecko-slovenskej školy na Revíne je plošne najrozsiahlejšou budovou v území;

Pri stavbách uplatňovať riešenia pre podporu hniezdenia vtákov (úkrytu netopierov) mestského prostredia a prvky pre ochranu vtáctva pred nárazmi.

Vzhľadom na priestorové možnosti je potrebné vyberať vhodné dreviny podľa vzhľadu a habitusu pri rešpektovaní náročnosti jednotlivých taxónov na stanovište a striedanie jednotlivých druhov. Do výsadiel nie sú vhodné ani druhy drevín trpiace v posledných obdobiach chorobami a škodcami, ktoré ich znehodnocujú. Vzhľadom na umiestňovanie drevín do náročných mestských prostredí (znečistenie, zasolenosť...) je nutné použiť také druhy introdukovaných resp. domácich drevín, ktoré v dnešnom mestskom prostredí majú reálnu šancu zdarného a zdravého rastu.

Uvedené územie je s rôznorodými podmienkami a nárokmi, preto je treba druhovú skladbu prispôbiť miestam výsadiel. Návrh druhovej skladby vegetácie v riešenom území treba vyberať z pôvodných domácich druhov drevín prirodzene sa vyskytujúcich v danom vegetačnom pásme, vhodné do urbanizovanej zástavby s doplnením introdukovaných druhov schopných znášať extrémne stanovištné podmienky ako sú napr. uličné stromoradia (*Fraxinus ornus*, *Acer platanoides*, *Celtis occidentalis*, *Sophora japonica*, *Koelreuteria paniculata*...). Solitérne dreviny v parkových úpravách je treba doplniť kríkovými skupinami tak, aby esteticky dopĺňali plochy svojím pôsobením v jednotlivých ročných obdobiach (dreviny listnaté opadavé, stálezelené a ihličnaté). V parkových úpravách a plochách verejne prístupnej zelene uprednostniť druhy relatívne dlhoveké, ozdobné svojím listom (farebnosť, tvar, jesenné zafarbenie) a kvetom.

Lokality, ktoré sú navrhované na využitie vhodnou zástavbou sú podrobnejšie popísané v špecifickej časti, kde je predpísaný aj podiel zelene v jednotlivých blokoch.

Vo vnútroblokoch a na plochách verejnej zelene je potrebné ponechať zeleň v plnom rozsahu, prípadne zeleň doplniť alebo v prípade budovania podzemných garáží prinavrátiť plochy zelene (strešná záhrada).

Územie je svahovité, stredom prechádza údolie s vodným tokom Klzáň (Magurská ul.) východnou hranicou územia preteká ďalší vodný tok Kamzičí jarok. Obidva toky v území sú prevažne v krytom profile, na tokoch sa nachádzajú lapače splavenín (dva lapače splavenín na toku Klzáň sú v havarijnom stave). Bude potrebné vypracovať štúdiu odtokových pomerov územia a hydrologickú štúdiu vodných tokov s cieľom zvýšiť vsakovaciu a retenčnú kapacitu územia a zároveň zamedziť možným bleskovým záplavám v riešenom i kontaktnom území. V prípade potreby navrhnuť rekonštrukciu profilov tokov a lapačov splavenín, v ideálnom prípade korytá tokov odkryť a revitalizovať.

Realizovať vodozádržné opatrenia a ekostabilizačné opatrenia pozdĺž komunikácií, ktoré umožnia postupné vsakovanie zrážkovej vody stekajúcej zo spevnených plôch, minimalizovať používanie vodonepriepustných materiálov a dlažieb celkovo (najmä pre nemotoristické komunikácie, účelové komunikácie, parkoviská, pobytové plochy, a pod.).

Podľa novej koncepcie -vodnej politiky cieľ 2.2 urbanizovaná krajina ako špongia, sa v prípade výstavby nových alebo rekonštrukcie existujúcich priemyselných parkov, obytných komplexov a iných areálov s vysokým podielom spevnených plôch zaviesť povinnosť realizovať prvky na zadržiavanie zrážkových vôd s cieľom využiť zrážkovú vodu čo najefektívnejšie. Napr. svejly, dažďové záhrady, trvalkové záhony, retenčné jazierka, a retenčné podzemné aj nadzemné nádrže, zelené strechy a zelené steny

Do svahu na hranicu urbanistickej krajiny a lesov sa odporúča vybudovať sieť svejlov a mokradí Svejl: (anglicky swale, slovensky prielah) sa označuje priekopa, ktorá zachytáva, zhromažďuje a necháva **pomaly**

vsiaknuť vodu, ktorá by inak z pozemku odtiekla. Slúži teda na zadržiavanie vody v krajine, efektívne bráni jej stekaniu po povrchu smerom do údolia a zaisťuje naopak jej vsiaknutie do pôdy a podložia. Pomáha tak vytvoriť zásobu pre okolitú vegetáciu a sýti zdroj podzemnej vody. Minimálna šírka 4 metre s výsadbou Svejly sa teda dajú zjednodušene popísať ako plytké priehlbiny, ktoré dohromady tvoria **system určený na zadržiavanie a rozvádzanie vody v krajine.** Môžu byť vedené po vrstevnici, alebo mierne šikmo, a to v závislosti od ich konkrétnej funkcie. Primárne sú pritom určené pre väčšie svažité záhrady, ale je možné ich vybudovať aj v rovinnom teréne.

Svejly nie sú unifikované, odporúča sa projektovanie hlavne na základe analýzy pedosféry a hydrológie. Prípadne geomorfologického a geologického prieskumu.

Odporúča sa pri svejloch sklbiť viacero funkcií. Svejli je potrebné doplniť o výsadbu. → ochrana pred eróziou, vetrom, podpora biodiverzity zlepšenie mikroklimy. Voda musí v určitom čase, z pravidla do 5 dní vsiaknuť do podložia. Rastliny vo výsadbe: vždy zelené dreviny, jedlé kry, trvalky, medonosné, pôdopokryvné, neinvazívne (podľa vyhlášky o invazívnych druhoch)

Mokrad':

medzi mokrade patria všetky územia prírodného aj umelého pôvodu, kde je vodná hladina na povrchu, alebo blízko povrchu pôdy, alebo kde povrch pokrýva plytká voda, ako aj potoky, rieky a vodné nádrže. Realizácia mokradí je limitovaná na územia mimo obytných zón, okrem iného aj kvôli zvýšenému výskytu komárov.

V súvislosti s výrubom, výsadbou a ochranou drevín podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je potrebné rešpektovať príslušné ustanovenia tohto zákona (vrátane § 47 až 49), STN 837010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, arboristické štandardy a súvisiace odborné dokumenty v oblasti zelene (napr. generel zelene).

Koncepciu konektivity zelenej infraštruktúry riešiť v prepojení na vstupné body resp. turistické chodníky do Bratislavského lesoparku (CHKO Malé Karpaty);

Vzhľadom na polohu v kontakte s CHKO odporúčame v prechodových sektoroch stanoviť jednotný regulatív pre maximálnu veľkosť stavby pre individuálnu rekreáciu vo funkčnej ploche 1203 záhrady, záhradkárske a chatové osady a lokality a rovnako vo funkčnej ploche 1130 ochranná a izolačná zeleň (odporúčame definíciu z nového stavebného zákona pre drobnú stavbu - ods. 1 Prílohy č. 2 k zákonu č. 201/2022 Z. z.).

b.12 OCHRANA PRÍRODY

Na základe podmienok Zadania ÚPN Z- HORNÝ KRAMER 2020 boli stanovené a akceptované nasledovné požiadavky z hľadiska ochrany a tvorby prírody a krajiny, ochrany a starostlivosti o životné prostredie:

- z hľadiska ochrany a tvorby prírody a krajiny ochraňovať existujúce krajínovotvorné prvky v území a rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- uviesť požiadavku pre následnú prípravu územia a stavieb na uplatňovanie postupov v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
- rešpektovať RÚSES mesta Bratislava premietnutý v ÚPN hl. m. SR Bratislavy v znení zmien a doplnkov (výkres č.5 Ochrana prírody, tvorba krajiny a ÚSES)
- na základe vyhodnotenie stavu existujúcej zelene v riešenom území spracovať návrh zelene v súlade s urbanistickým riešením pri zohľadnení kvality jestvujúcej zelene v proporciách odvodených z regulácie uplatnenej v ÚPN hl. mesta SR Bratislavy, 2007 v znení neskorších zmien a doplnkov vyjadrených koeficientom zelene min. KZ

- z hľadiska ochrany a starostlivosti o životné prostredie sú rešpektované viažuce sa zákony a predpisy:
 - zákon č. 17/2002 Zb. o životnom prostredí
 - VZN hl. m. SR Bratislavy č. 8/1993 o starostlivosti o verejnú zeleň
 - zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení a nariadenia vlády č. 491/2002, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov odpadových vôd a osobitných vôd v znení neskorších predpisov
 - zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší
 - vyhláška č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ust. zákona o ovzduší
 - vyhláška č. 360/2010 o kvalite ovzdušia
 - zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch
 - zákon č.549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
 - zákon č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - hluková mapa a akčný plán ochrany pred hlukom aglomerácie Bratislavy vypracovaná v zmysle zákona č. 2/2005 Z.z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí
 - zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami
 - vyhláška MZ SR č.295/2015 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenia ožiarenia z prírodného žiarenia
 - sú rešpektované požiadavky svetlotechnických noriem 46. 6. Požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesného pozemku

V plnom rozsahu sú rešpektované limitujúce záujmy ochrany prírody a ekológie v zmysle R-ÚSES Bratislavy. Ochrana zelene v riešenom území bude zahrnutá do regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia:

- zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch

Vyhlásené chránené územia.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definuje ochranu prírody a krajiny ako starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí v riešenom území (zastavané územie) prvý stupeň ochrany a uplatňujú sa v ňom ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona. Z hľadiska pôsobnosti orgánu štátnej ochrany prírody spadá riešené územie pod Štátnu ochranu prírody SR – Bratislava prac. ŠOP SR.

Veľkoplošné chránené územia

CHKO Malé Karpaty

Súčasťou riešeného územia je časť lesa, ktorý je súčasťou CHKO Malé Karpaty. Chránená krajinná oblasť bola zriadená vyhláškou MK SSR č. 64/1976 Zb. zo dňa 5. mája v r. 1976 na rozlohe 65 504 ha. Na území platí druhý stupeň ochrany. Územie nemá ochranné pásmo. V území sa vyskytujú rastlinné a živočíšne druhy v ich prirodzenom zastúpení podmienenom komplexom špeciálnych podmienok (rôznorodosť geologického podkladu, pôdny substrát, klimatické pomery). Predmetom ochrany sú lesné spoločenstvá s prirodzeným druhovým zložením v nižších vegetačných stupňoch spolu so spoločenstvami na rozhraní karpatského a panónskeho bioregiónu.

Maloplošné chránené územia

Riešené územie nie je v prekryve so žiadnym maloplošným chráneným územím.

V širšom okolí riešeného územia sa juhozápadne od zóny (cca 400 m vzdušnou čiarou) nachádza CHA Lesné diely (4. stupeň ochrany) a južne CHA Horský park.

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy. Chránené stromy sú podľa § 49 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny kultúrne, vedecky ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. Za chránené stromy možno vyhlásiť aj stromy rastúce na lesných pozemkoch. Chránené stromy sa považujú za chránený objekt.

Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov ÚSES

Ochrana prírody

Riešené územie sa nachádza v zastavanom území a v nezastavanom území mestskej časti Nové Mesto, katastrálne územie Vinohrady. V zastavanej časti sa žiadne chránené územia nenachádzajú. V časti mimo zastavané územie sa nachádzajú lesné porasty, ktoré sú súčasťou veľkoplošného chráneného územia CHKO Malé Karpaty. Táto časť je aj súčasťou Bratislavského lesoparku (BLP) a časť lesných porastov patrí do lesov osobitného určenia. Hranica BLP je v riešenom území totožná s hranicou CHKO. Žiadny chránený strom sa v riešenom území nenachádza podľa zoznamu ŠOP SR.

Zeleň

Súkromná zeleň (záhrady) sa nachádzajú pri rodinných domoch a rekreačných objektoch. Časť záhrad je obrábaná, väčšinu však tvoria okrasné záhrady. V týchto záhradách sa vyskytujú solitérne dreviny s vyššou sadovníckou hodnotou. Jedná sa hlavne o ihličnaté dreviny napr. smrek obyčajný, borovica lesná, borovica čierna.

Verejná zeleň

V riešenom území sa žiadna väčšia plocha verejnej zelene typu park nenachádza ani žiadna aleja. Väčšie plochy upravenej zelene zväčša patria do areálu bytových domov, alebo sú to malé predzáhradky pri komunikácii mimo oplotenia rodinných domov. Verejnú zeleň tvoria parkové úpravy pri bytových domoch, ktoré sa nachádzajú iba na malej časti medzi Vlárskou a Bardošovou ulicou. Tu sa nachádza niekoľko vzrastlých solitérnych drevín ako breza, orech, borovica, smrek, javor a iné.

Nelesná drevinová vegetácia – nachádza sa medzi zastavaným územím a lesnými porastami pri Vlárskej ulici, kde lesné porasty zabiehajú do zastavaného územia, pri Klenovej ulici, kde oddeľujú záhradkársku osadu od lesných porastov.

Areálová zeleň sa nachádza vo vodárenských areáloch a v areáli školy, jedná sa o upravenú zeleň so vzrastlými drevinami ako sú: smrek, tuja, javor, breza a iné. Areál školy je v súčasnosti v prestavbe, zeleň je narušená výstavbou.

Ochranná zeleň

Zeleň inžinierskych sietí, prechod VVN elektrického vedenia v časti lesných porastov a záhradkárskej osady.

Lesné porasty, lesopark

Lesné porasty patria do lesného hospodárskeho celku Železná studienka, časť patrí do Mestských lesov a sú to lesy osobitného určenia, časť patrí iným subjektom a sú to lesy hospodárske. Drevinové zloženie lesných porastov osobitného určenia: dub zimný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná, smrekovec opadavý, lipa malolistá. Drevinové zloženie hospodárskych lesov nepatriacich mestským lesom: dub zimný, lipa malolistá.

Poľnohospodárska pôda

Poľnohospodársku pôdu tvoria iba malé výmery, obrábané ako záhrady (údaje z katastra nehnuteľností) a všetky sa nachádzajú v zastavanom území mesta.

Lesné pozemky

Lesné pozemky patria do lesného hospodárskeho celku Železná studienka, časť patrí do Mestských lesov a sú to lesy osobitného určenia, časť patrí iným subjektom a sú to lesy hospodárske. Malá časť zasahuje do zastavaného územia mesta, ostatné sa nachádzajú mimo zastavané územie. Lesy osobitného určenia sa nachádzajú na porastoch 925a, 925b, 926, 927, 928a, 932a, 933a, 935b, lesy hospodárske na poraste 926.

Životné prostredie – hluk z dopravy výrazne neovplyvňuje riešené územie.

b.13 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES)

Priemet RÚSES v riešenom území a v širších vzťahoch.

Územný systém ekologickej stability je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Regionálny územný systém ekologickej stability bol spracovaný v roku 1994 SAŽP Bratislava. V riešenom území sa žiadne prvky ÚSES nenachádzajú. Kostru ÚSES predstavujú:

- biocentrum predstavuje ekosystém alebo skupinu ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.
- biokoridor – je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev.

Podľa biografického členenia je riešené územie zaradené do sosioregiónu č. 73 - Malé Karpaty.

Do riešeného územia zóny Horný Kramer nezasahuje žiadny prvok ÚSES, v rámci širšieho územia je v kontakte s nasledujúcimi prvkami R-ÚSES:

13. Regionálne biocentrum Železná studnička III. a IV. rybník

Významné biocentrum najmä z hľadiska reprodukcie obojživelníkov (ropucha obyčajná, skokan hnedý) ako aj pre vodnú a vlhkomilnú biotu v údolí Vydrice. V súčasnosti je negatívne ovplyvnené najmä dopravou, rekreáciou a rybným hospodárstvom. Je potrebná revitalizácia rybníkov a ich okolia orientovaná na zlepšenie ekologických podmienok pre uvedené skupiny organizmov.

VIII. Regionálny biokoridor Vydrica s prítokom (Bystrička, ...), (údolie potoka Vydrica - vodné a mokradné spoločenstvá, lesné spoločenstvá)

Biokoridor je v súčasnosti pod silným antropickým tlakom, ktorý vyplýva z dlhodobého nerešpektovania jeho prioritných funkcií. V priestore biokoridoru je potrebné najmä vylúčiť všetku prepravu súkromnými motorovými vozidlami a ostatnú prepravu systematicky obmedzovať na najnutnejšie minimum. Nebudovať žiadne ďalšie objekty, ktorých prevádzka by vyžadovala prístup motorovými vozidlami. Postupne eliminovať negatívne faktory v celom priestore biokoridoru (bodové zdroje znečistenia, vojenské objekty, ...). Je potrebné sfunkčniť - revitalizovať úsek biokoridoru v priestore Dolnej Mlynskej doliny, kde je v súčasnosti nefunkčný. V priestore Hornej Mlynskej Doliny je potrebné zlepšiť podmienky pre reprodukciu ohrozených druhov obojživelníkov.

Z ostatných prvkov R-ÚSES sú v kontakte s riešeným územím VI. NRBk JV svahy Malých Karpát (SV od riešeného územia), 17. RBc Machnáč (JZ od riešeného územia) a 18. RBc Horský park – Slavín (JV od riešeného územia)

Podľa platného ÚPN BA sa v riešenom území biocentrum nenachádza. V širšom okolí sa k riešenému územiu najbližšie vyskytujú 16. RBc Sitina-Starý Grunt (JZ od riešeného územia) a 19. MBc Kalvária (JV od riešeného územia). Tieto biocentrá nebudú navrhovanou činnosťou dotknuté.

Podľa RÚSES okresu Bratislava - mesto, spracovaného v roku 2019 firmou ESPRIT s.r.o.(pred schválením) v tesnej blízkosti sa nachádzajú tieto prvky ÚSES:

RBc4 Mestské lesy Bratislava (pôvodne RBc Železná studnička III. a IV. Rybník)

Kategória: Regionálne biocentrum

Výmera existujúca, navrhovaná: 1677 ha

Stav: Prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Nové Mesto, Rača, Záhorská Bystrica

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Biocentrum zahŕňa prevažne lesné biotopy s prevahou starších dubovo-hrabových lesov a mezotrofných bučín, zriedkavejšie sú prípotočné jelšiny, teplomilné a kyslomilné

dúbravy, kyslomilné bučiny. Zoznam vzácných, ohrozených a chránených druhov. Rastliny: *Convallaria majalis*, *Galanthus nivalis*, *Jasione montana*, *Ruscus hypoglossum* a lesní zástupcovia čeľade *Orchideaceae* (*Cephalanthera damasonium*, *C. longifolia*, *Epipactis* sp.). Živočíchy: Bezstavovce: *Cerambyx cerdo* (LR:nt), *Lucanus cervus* (LR:lc), *Graphoderus bilineatus* (VU), *Limoniscus violaceus* (EN), *Rosalia alpina* (EN), *Austropotamobius torrentium*. Plazy a obožživelníky: *Bombina bombina* (LR:cd), *Pseudepidalea viridis* (LR:cd), *Rana dalmatina* (LR:lc), *Zamenis longissimus* (LR:cd), *Hyla arborea* (VU), *Lacerta agilis* (VU), *Lacerta viridis* (VU). Vtáky (z vzácnějších a/alebo európsky významných druhov; hniezdiace/migrujúce/zimujúce): *Ciconia nigra* (LR:nt), *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocoptes medius*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*, *Streptopelia turtur* (VU), *Caprimulgus europaeus*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Pernis apivorus* (LR:lc), *Aquila heliaca* (EN), *Falco peregrinus* (EN), *Bubo bubo*, *Phoenicurus phoenicurus* (LR:nt), *Lanius collurio*. Netopiere: *Barbastella barbastellus* (LR:cd), *Miniopterus schreibersii* (EN), *Myotis bechsteinii*, *Myotis myotis* (LR:cd), *Rhinolophus hipposideros* (LR:cd), *Eptesicus serotinus*, *Nyctalus leisleri*, *Pipistrellus pipistrellus* (LR:lc), *Myotis mystacinus*, *Myotis nattereri* (LR:nt), *Pipistrellus pygmaeus*, *Nyctalus noctula* (LR:lc). Zoznam biotopov národného a európskeho významu vyskytujúcich sa v biocentre: Ls 2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls 3.51 Sucho- a kyslomilné dubové lesy, Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls 3.52 Sucho- a kyslomilné dubové lesy, Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy

Cieľové spoločenstvá: Lesné spoločenstvá

Súčasná legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Malé Karpaty, SKCHVU014 Malé Karpaty, SKUEV0388 Vydrice, SKUEV1388 Vydrice.

Ohrozenia biocentra: Necitlivé lesné hospodárstvo, nepôvodné druhy, silná návštevnosť, fragmentácia (urbanizácia doliny Vydrice), silná urbanizácia bezprostredného okolia

Manažmentové opatrenia: Environmentálne citlivé postupy lesného hospodárstva, eliminácia urbanizácie a fragmentácie, odstraňovanie nepôvodných druhov.

RBk7 Vydrice (pôvodne Rbk Vydrice s prítokmi)

Dĺžka, šírka existujúca, navrhovaná: 2 420 m/80 m

Kategória: regionálny biokoridor

Stav: prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Vinohrady

Charakteristika a trasa koridoru: dolina Vydrice, vodné, mokradné a lesné biotopy. Samotný vodný tok je v rôznej šírke lemovaný biotopom európskeho významu Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, ktoré sú obklopené dubovo-hrabovými lesmi a bučinami.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: CHKO Malé Karpaty, SKUEV 1388 Vydrice

Ohrozenia, konfliktné uzly: Zásahy do vodného režimu, rybárstvo, necitlivé lesné hospodárstvo

Manažmentové opatrenia (návrh režimu): Zachovať priaznivý vodný režim, citlivé lesné hospodárstvo

Genofondovo významné plochy v riešenom území a v širších vzťahoch

Genofondovou plochou rozumieme územie, na ktorom sa vyskytujú chránené, vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov na pomerne zachovalých alebo prírode blízkych biotopoch, alebo sa tu vyskytujú druhy rastlín a živočíchov typické pre danú oblasť alebo menšie územie (nemusia patriť medzi chránené a pod.) a potenciálne by sa mohli z genofondových plôch šíriť do okolia, ak by sa zmenili podmienky a využívanie okolitej krajiny.

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne genofondovo významné lokality. V širšom okolí sa nachádzajú nasledujúce genofondové lokality:

Genofondovo významné lokality – fauna:

20/z Potok Vydrice a prítoky, 101/z Železná studnička 3. a 4. rybník, 102/z Železná studnička 1. a 2. Rybník.

Všetky spomenuté lokality okrem rybníkov 1 a 2 sú dnes v prekryve s ÚEV Vydrice.

b.14 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Geologická a geomorfologická charakteristika

Riešené územie zóny Horný Kramer sa nachádza v k.ú. Vinohrady, Koliba Bratislava Nové Mesto. Geomorfologicky patrí dané územie do geografického celku Malé Karpaty, podcelku Devínske Karpaty a časti Lamačská brána. Z geologického hľadiska je územie Malých Karpát tvorené z kryštalickej horniny, hlavne bridlic, dioritov, granitoidných hornín bratislavského typu, prestúpených slienmi, dolomitmi, vápencami a pieskvcami spolu so slienitými vápencami a bridlicami.

Reliéf Malých Karpát je členitý. Riešené územie sa nachádza na svahu prechádzajúceho do Podunajskej roviny so západnou až juhozápadnou expozíciou.

Klimatické pomery.

Územie Bratislavy patrí do teplej až mierne teplej klimatickej oblasti s miernou a nevýraznou zimou a s teplým letom. Malé Karpaty výrazne ovplyvňujú cirkulačné pomery v znížených častiach územia čím priamo ovplyvňujú ďalšie klimatické charakteristiky. Priemerná ročná teplota je v rozmedzí 3-11 °C. Najchladnejšími mesiacmi sú január a február, najteplejšími júl a august. Priemerný ročný úhrn zrážok je v rozmedzí 600-650 mm s maximom zrážok v júli a minimálnom v januári. Počet letných dní s teplotami nad 25 °C je okolo 68, počet mrazivých dní s teplotami pod 0 °C je v dlhodobom priemere pod 60. Územie je v oblasti s vysokými hodnotami trvania slnečného svitu (1 800 hodín ročne).

b.14.1 Ovzdušie

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Hodnotenie kvality ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v SR sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia v hlavnom meste je cestná doprava. Najviac zaťažený je diaľničný obchvat mesta D1 od Prístavného mosta smerom na Žilinu, diaľničný obchvat D2 za mostom Lafranconi smerom do Rakúska a Maďarska, ďalej cesta č. 2 vedúca súběžne povedľa diaľnice R1 v Petržalke, cesta č. 61 (Trnavská cesta). Medzi najväčších znečisťovateľov ovzdušia patrí aj energetika a chemický priemysel. Na vykurovanie domácností v Bratislave je využívaný najmä zemný plyn. Podiel tuhých palív tu patrí, v porovnaní s ostatnými krajinami, medzi najnižšie. Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia v meste je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Vykurovanie domácností na tuhé palivo je potrebné obmedzovať a nahrádzať za bezemisné a nízkoemisné zdroje vykurovania.

Riešené územie, tak ako aj územie celej Bratislavy je zaradené medzi oblasti riadenia kvality ovzdušia - aglomerácia Bratislava v zmysle vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia a prílohy č. 17. Aglomerácia Bratislava je vymedzená územím mesta Bratislava za účelom hodnotenia kvality ovzdušia pre znečisťujúce látky (PM₁₀), NO₂, benzo(a)pyrén a ozón.

V posledných rokoch došlo k poklesu emisií základných znečisťujúcich látok, čo súvisí s odstavením nevyhovujúcich prevádzok, plynofikáciou kotolní, ako aj investíciami do zavádzania čistejších a šetrnejších technológií. V súvislosti s celkovým nárastom objemu automobilovej dopravy v hlavnom meste sa táto stáva hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia (individuálna a nákladná doprava). Do ovzdušia sa dostávajú predovšetkým oxidy dusíka (NO_x), polycyklické aromatické uhľovodíky (PAH) a oxidy uhlíka, najmä oxid uhoľnatý (CO). Problémom je neustály nárast plynov prispievajúcich ku skleníkovému efektu: tzn. oxidu uhličitého (CO₂) a predovšetkým oxidu dusného (N₂O). Významným zdrojom znečistenia ovzdušia v intenzívne urbanizovanom území mesta je sekundárna prašnosť.

b.14.2 Povrchové a podzemné vody, horninové prostredie

Riešené územie hydrologicky patrí do povodia Dunaja. Z hľadiska typu režimu odtoku patrí územie a jeho širšie okolie do vrchovinovo – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým typom režimu odtoku (In: Atlas krajiny SR, 2002).

Vodné toky

Riešeným územím preteká vodný tok Klzáň (Magurská ul.) podľa Generelu vodných tokov a Kamzíčí jarok (Cesta na Kamzík). Uvedené vodné toky je potrebné rešpektovať v súvislosti s ďalším rozvojom v zóne Horný Kramer. Riešeným územím nepretekajú vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky v zmysle Vyhlášky MŽP SR č.211/2005 Z.z.

Najbližšie s riešeným územím zo západnej strany preteká potok Vydrica (zóna Patrónka), ktorý pramení v Malých Karpatoch v blízkosti vrcholu Biely Kríž. Postupne preteká okolo masívu Hrubý Drieňovec, priberá potok Bystrička pokračuje cez rekreačnú oblasť Železná studnička a postupne južným smerom cez Patrónku a Mlynskú dolinu a v blízkosti mosta Lafranconi ústi do Dunaja.

Vodné plochy

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne prirodzené či umelé vodné plochy.

Hodnotenie kvality povrchových vôd sa v súlade s § 4a, ods. 1 zákona 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vykonáva v povodiach, čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd. Porovnanie - súlad/nesúlad s hodnotami uvedenými v prílohe č. 1 alebo č. 2 k NV č. 269/2010 Z. z. hovorí o vyhovujúcej/nevyhovujúcej kvalite vody a v prípade negatívneho výsledku indikuje potrebu realizácie opatrení. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí v každom mieste monitorovania vo vzťahu k všeobecným požiadavkám na kvalitu povrchových vôd.

Riešené územie zároveň nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti, ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov." Žiadame doplniť v danej vete aj zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podzemné vody

Z hľadiska podzemných vôd patrí riešené územie a blízke okolie do hydrogeologického regiónu kryštalínium a mezozoikum JV časti Pezinských Karpát. Kvantitatívna charakteristika prietokov a hydrogeologickej produktivity je nízka $T < 1 \times 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$ (In: Atlas krajiny SR, 2002). V súčasnosti sa na riešenom území nenachádzajú žiadne významné prirodzené vývery minerálnych a termálnych vôd. Riešené územie zároveň nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 z. z. o vodách v znení neskorších predpisov).

Kvalita podzemných vôd v urbanizovanom území je ovplyvňovaná antropogénnym znečistením a charakterom využitia pozemku. Znečistenie podzemných vôd je odrazom zvýšenia koncentrácií základných zložiek chemizmu vôd vplyvom antropogénneho zaťaženia územia, ale aj chemizmu zrážok z povrchového odtoku. Podzemná voda v riešenom území nie je v súčasnosti využívaná na pitné účely.

Znečistenie horninového prostredia

Podľa registra environmentálnych záťaží nie je v riešenom území evidovaný žiadny zdroj/lokalita znečistenia horninového prostredia (environmentálna záťaž), predstavujúca významnú hrozbu pre obyvateľstvo, znečistenie podzemných a povrchových vôd, biodiverzitu.

Podľa mapy prírodnej rádioaktivity leží riešené územie v oblasti s nízkym radónovým rizikom, pričom jeho juhovýchodná hranica leží na území s nízkym radónovým rizikom.

V hodnotenom území nie sú evidované významnejšie zdroje znečistenia vôd. Na základe týchto skutočností je možné konštatovať, že nehrozí nebezpečenstvo znečistenia horninového prostredia cez podzemné vody. Každopádne bude potrebné monitorovať výkopovú zeminu na prítomnosť nebezpečných látok.

b.14.3 Pôda

Potenciálnymi prirodzenými pôdami v riešenom území a jeho širšom okolí sú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín. Z hľadiska pôdných druhov ide o prevažne pôdy hlinité (In: Atlas krajiny SR, 2002).

V riešenom území sa nachádzajú v súčasnosti antropické pôdy. Antropické pôdy sú skupinou pôd s prevládajúcim pôdotvorným procesom antropickým (kultivačným, či degradačným), ktorý znamená zásah človeka do prírodných pôdotvorných procesov. Prirodzená pôda je narušená antropickými vplyvmi natoľko, že vznikla antropogénna. V súčasnosti sú tieto pôdy vystavené akumulácii posypových solí, znečisťujúcich látok a môžu obsahovať vysoký podiel patogénov. Znečistenie pôd spôsobené environmentálnou záťažou nie je v riešenom území evidované.

b.14.4 Hluk

Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí z dopravy

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí, podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí, podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

Vo vzťahu k hluku je potrebné rešpektovať platnú legislatívu - zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby navrhnúť a realizovať protihlukové opatrenia.

Kat. územia	Opis chráneného územia	Ref.čas interval	Prípustné hodnoty ^{a)} (dB)				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov L _{Aeq, p}
			Pozemná a vodná doprava ^{b) c)} L _{Aeq, p}	Želez. dráhy ^{c)} L _{Aeq, p}	Letecká doprava		
L _{Aeq, p}	L _{ASmax, p}	L _{Aeq, p}					
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom (napríklad kúpeľné miesta ¹⁰ , kúpeľné a liečebné areály)	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} rekreačné územie	deň	50	50	55	-	50
		večer	50	50	55	-	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, ^{9) 11)} mestské centrá	deň	60	60	60	-	50
		večer	60	60	60	-	50
		noc	50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	deň	70	70	70	-	70
		večer	70	70	70	-	70
		noc	70	70	70	95	70

Hluk z dopravy (zo železnice a z cestnej dopravy) výrazne neovplyvňuje riešené územie.

b.14.5 Radónové riziko

Ožiarenie z radónu, resp. z jeho dcérskych produktov rozpadu je jedným z hlavných faktorov, ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva. Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým v budovách. Zdrojom radónu v nich sú rádioaktívne prvky v podloží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Z toho najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu, vnikajúci do budov z podlažia stavieb. V novej výstavbe ide o predchádzanie škodlivým účinkom radónu predovšetkým lokalizáciou stavieb, voľbou stavebných materiálov a spôsobom realizácie stavieb.

Podľa mapy prírodnej rádioaktivity leží riešené územie v oblasti s nízkym radónovým rizikom, pričom jeho juhovýchodná hranica leží na území s nízkym radónovým rizikom.

V hodnotenom území nie sú evidované významnejšie zdroje znečistenia vôd. Na základe týchto skutočností je možné konštatovať, že nehrozí nebezpečenstvo znečistenia horninového prostredia cez podzemné vody. Každopádne bude potrebné monitorovať výkopovú zeminu na prítomnosť nebezpečných látok.

b.15 NAKLADANIE S ODPADMI

Pri nakladaní s odpadmi na území hlavného mesta je potrebné postupovať v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov o odpadoch a súvisiacimi právnymi predpismi, s Programom odpadového hospodárstva bratislavského kraja a platným VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 6/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta SR Bratislavy v znení zmien a doplnení vykonaných VZN č. 11/2021., ktoré upravujú v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi na území hlavného mesta SR Bratislavy, o nakladaní so zmesovým odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, o spôsobe zberu a prepravy komunálnych odpadov, o nakladaní s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom, o nakladaní s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom od prevádzkovateľa kuchyne, o spôsobe a podmienkach triedeného zberu komunálnych odpadov, najmä zberu elektroodpadov z domácností, odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi, použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov, veterinárnych liekov a humánnych liekov nespotrebovaných fyzickými osobami a zdravotníckych pomôcok, jedlých olejov a tukov, o spôsobe zberu objemného odpadu a odpadu z domácností s obsahom nebezpečných látok, vrátane určenia miesta na ich ukladanie, podrobnosti o spôsobe nahlasovania nezákonne umiestneného odpadu, o prevádzkovaní zberného dvora a o spôsobe zberu drobného stavebného odpadu.

Nakladanie s odpadom je zber, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa. Zber odpadu je zhromažďovanie odpadu od inej osoby vrátane jeho predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov.

Zhromažďovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu u držiteľa odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

Skladovanie odpadu je dočasné uloženie odpadu pred niektorou z činností zhodnocovania odpadu alebo zneškodňovania odpadu v zariadení, v ktorom má byť tento odpad zhodnotený alebo zneškodnený.

Na území hlavného mesta a v odpadovom hospodárstve sa so záväznosťou poradia priorit a s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov vzniku odpadu a nakladania s odpadom a znižovania celkových vplyvov využívania zdrojov a zvyšovaním efektívnosti takeého využívania uplatňuje záväzná hierarchia odpadového hospodárstva:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- zneškodňovanie.

Odkloniť sa od uvedenej hierarchie je možné iba pre určité prúdy odpadov v prípade, ak je to odôvodnené úvahami o životnom cykle vo vzťahu k celkovým vplyvom vzniku a nakladania s takým odpadom a ak to ustanoví tento zákon.

Predchádzanie vzniku odpadu

Predchádzanie vzniku odpadu sú opatrenia, ktoré sa prijímajú predtým, ako sa látka, materiál alebo výrobok stanú odpadom, a ktoré znižujú:

- a) množstvo odpadu aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov,
- b) nepriaznivé vplyvy vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí alebo
- c) obsah škodlivých látok v materiáloch a vo výrobkoch.

Predchádzaním vzniku odpadu z obalov je znižovanie

- a) množstva materiálov a látok obsiahnutých v obaloch a odpadoch z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie,
- b) množstva obalov odpadov z obalov a ich škodlivosti pre životné prostredie v etape výrobného procesu, predaja, distribúcie, využitia a ich eliminácia; prevencia sa uplatňuje osobitne pri vývoji výrobkov a technológií priaznivejších pre životné prostredie a
- c) spotreby ľahkých plastových tašiek.

Právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ, ktorá vyrába výrobky, prihliada

- a) pri ich výrobe na potrebu uprednostniť technológie a postupy šetriace prírodné zdroje a obmedzujúce vznik nevyužiteľného odpadu z týchto výrobkov, obzvlášť nebezpečného odpadu,
- b) na potrebu informovanosti verejnosti o spôsobe zhodnotenia alebo zneškodnenia odpadu z výrobku a jeho častí, predovšetkým pri vyhotovovaní obalu výrobku, návodu na použitie alebo inej dokumentácie k výrobku.

Pôvodca odpadu je povinný predchádzať vzniku odpadu zo svojej činnosti a obmedzovať jeho množstvo a nebezpečné vlastnosti. Odpad, vzniku ktorého nie je možné zabrániť, musí byť zhodnotený, prípadne zneškodnený v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva spôsobom, ktorý neohrozuje ľudské zdravie, životné prostredie a ktorý je v súlade s týmto zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Príprava na opätovné použitie

Príprava odpadu na opätovné použitie je činnosť zhodnocovania súvisiaca s kontrolou, čistením alebo opravou, pri ktorej sa výrobok alebo časť výrobku, ktoré sa stali odpadom, pripraví, aby sa opätovne použili bez akéhokoľvek iného predbežného spracovania. Ide o jednu z foriem zhodnocovania odpadov.

Recyklácia

Zhodnocovať odpad recykláciou umožňujúcou získavanie surovín je prípustné, ak nie je možné alebo účelné predchádzanie jeho vzniku alebo nie je možné a účelné využitie opätovným použitím.

Recyklácia je každá činnosť zhodnocovania odpadu, ktorou sa odpad opätovne spracuje na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo iné účely, ak § 42 ods. 12 (recyklácia použitých batérií a akumulátorov), § 52 ods. 18 a 19 (recyklácia odpadov z obalov) a § 60 ods. 15 (recyklácia starých vozidiel) neustanovuje inak; recyklácia zahŕňa aj opätovné spracovanie organického materiálu. Recyklácia nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.

Zhodnocovanie odpadu

Zhodnocovanie odpadu je činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo zabezpečenie pripravenosti odpadu na plnenie tejto funkcie; zoznam činností zhodnocovania odpadu je uvedený v prílohe č. 1 zákona.

Zneškodňovanie odpadu

Zneškodňovať odpad je možné spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie, ak nie je možné a účelné predchádzať jeho vzniku alebo nie je možné ho zhodnotiť.

Zneškodňovanie odpadu je činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie; zoznam činností zneškodňovania odpadu je uvedený v prílohe č. 2 zákona.

Skládkovanie odpadov je ukladanie odpadov na skládku odpadov. Ide o trvalé uloženie odpadu na skládku odpadov, teda ide o činnosť zneškodňovania.

Skládka odpadov je miesto so zariadením na zneškodňovanie odpadov, kde sa odpady trvalo ukladajú na povrchu zeme alebo do zeme. Za skládku odpadov sa považuje aj inertná skládka, na ktorej pôvodca odpadu vykonáva zneškodňovanie svojich odpadov v mieste výroby, ako aj miesto, ktoré sa trvalo, teda dlhšie ako jeden rok, používa na dočasné uloženie odpadov. Za skládku odpadov sa nepovažuje zariadenie alebo miesto so zariadením, kde sa ukladajú odpady na účel ich prípravy pred ich ďalšou prepravou na miesto, kde sa budú upravovať, zhodnocovať alebo zneškodňovať, ak čas ich uloženia pred ich zhodnotením alebo upravením nepresahuje spravidla tri roky, alebo čas ich uloženia pred ich zneškodnením nepresahuje jeden rok.

Navrhované riešenie

Navrhujeme riešiť súčasné tradičné voľne stojace kontajnery výmenou za polozapustené resp. zapustené. Výmenou tradičných kontajnerov za polozapustené/zapustené budú dosiahnuté hlavne tieto prínosy:

- zníženie počtu kontajnerov resp. frekvencie vývozu
- je zamedzený prístup zvierat k odpadu
- estetický vzhľad, hygiena a čistota okolitého prostredia
- zvýšená bezpečnosť a zamedzenie vyberania kontajnerov
- chlad zeme udržiava rozvoj baktérií na nízkej úrovni, odpad nezapácha, nepriťahuje hmyz

